

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basádos peit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, október 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: Újabb bizonytalanság.
- Katholikus nagygyűlés.
- Az aradi uszalt bajai.
- A késedelmes döntés.
- Ussoravilág a hegyek alján.
- Szentes Vidor halála.
- A főispán fia.
- Az elmaradt esküvő.
- Agyonlőtt tömeggyilkosságok.
- Börtönre ítélit ügyvéd.
- Tárca: A nők barátja. Irta: V. Sipos Ida.
- Csarnok: Másnap. Irta: Sas Ede.

Újabb bizonytalanság.

Arad, október 20

A politikusok ma ismét lázasan várták a Bécsből érkező híreket, de délig semmi értesülést sem kaptak. Nem is kaphattak biztos információkat, mert a király Lukács Lászlót csak déli egy órakor fogadta.

Meg kell említenünk, hogy a szabadelvű pártiak aggályoskodva tekintettek a bécsi események felé. Attól tartottak ugyanis, hogy a király nem fogadja el a kilences bizottság megállapodását. Már pedig ha ez megtörténik, akkor méltán zudulhat fel a nemzet, hogy mi lehet az, amit a szabadelvűpárt elfogad és a királynak még ez ellen is kifogása van? A függetlenségi párt pedig ebben az esetben bizonyosan folytatja az obstrukciót és újból beláthatatlan zavarok következhetnek.

Délután aztán megjött a nehezen várt sürgöny, a mely hírül adta, hogy Lukács

Lászlót egy óra hosszan át fogadta a király, a kívül Lukács — ki tartja számon, hanyadszor már — megismertette a politikai helyzetet és előterjesztette a kilences bizottság határozatait.

A vége az lett a körülményes kihallgatásnak, hogy mivel a király az elabórátumot jelen szövegezésében csak most ismerte meg, fenntartotta magának a döntés tekintetében elhatározását és megkérte Lukács Lászlót, hogy hosszabbítsa meg bécsi tartózkodását.

Tehát válság, a krízis, stagnál. Ma sem vagyunk előbb, ma sem látunk semmit, ma sem tudjuk, mikor és hogyan fog végződni a bécs—budapesti utak szakadatlan sorozata.

Hogyan fog végződni a döntés a kilences bizottság programja felett, azt ma ki tudná? Ha a király elfogadja, akkor meg van a szabadelvű párt programja és van új kormánya. Ha változtatás alá kerül, akkor a kilences bizottság újból összeül és változtatni fog. Ha pedig ő felsége nem adja hozzájárulását a kilences bizottság megállapodásához, az esetben nincs program és nincs kormány. Ellenben van válság továbbra is.

Ebben a percben nem mondhatjuk még, hogy melyik eshetőség fog bekövetkezni. Maga Lukács László sem tudta elutazása előtt, hogy milyen minőségben tér vissza. Ezt pedig a sokféle tényező befolyásának lehet tulajdonítani, amelyeknek mindnek több-kevesebb befolyása van az ügyek intézésében.

Magáról a programról sem lehet nyi-

latkozni, mert hiteles szövegében nem ismeretes. Forog ugyan közkezen egy fél-tucat formula, de ezeket tárgyilagos kritika alapjául elfogadni nem lehet. Személyi differenciákról is beszélnek, de ezeknek legnagyobb része hangulatkeltést szolgál, tehát nem vehetjük egyelőre komolyan. Az az egy impresszió azonban aligha fog megcsalni, hogy Bécsben néhány napos küzdelemre van kilátás, hogy a magyar ügy legalább abban a mértékben is diadalmaskodjék, melyben azt a szabadelvű párt is reméli.

Óhajtuk és kívánjuk a békét. Óhajtuk és kívánjuk, hogy ez a sokat szenvedett ország, amely anyagi javát, nyugalmas fejlődését s mindazt, ami szemnek-szájnak jó, kockára tette egy eszményi célért, nemzeti becsületért, végre-valahára visszatérhessen a termékeny munkához. Nagy érdek ez, milliók java függ tőle. De lenne bár százszor akkora, hát a kellene szorulnia, ha a béke csak a nemzet vereségével, a nemzeti becsület árán volna elérhető.

A jelenlegi válságban szembe kerültek egymással a korona és a nemzet. A korona fedezte báró Beck és Ausztria álláspontját, a nemzetét nem fedezte senki. Akinek kötelessége lett volna, a szabadelvű párt, kitért a nemzetvédő megtisztelés elől. Így mérgesedett el a kérdés, így bomlott meg a politikai erők egyensúlya. A korona vitatta a felségjogok kizárólagos és mindentől független voltát, a nemzet még a felségjogokat is „alkotmányosak”-nak vallotta a törvény és kötött szerződése

A nők barátja.

Irta: V. Sipos Ida.

Ne keressenek kérem valami Dumas-féle típust e név mögött. „A nők barátja”, akit én ismerek, igen ártatlan fiú, békón él jámbor ifjuságát az ismerős mamák és kis leányok szelid körében, bálban szerez a jelenvolt hölgyeknek táncost, a jelenvoltaknak táncrendet, virág-, szalag-, csipkevásárlást szakavatottan elvégez, báltermeket díszít, korszolyapályára ügyel, jégen kezdőket tanít, színelőadásokat rendez s ha szépen megkérlik, még emlékkönyvbe is ír és pamutmatringot is tart, bárha ilyenkor szeliden megjegyzi, hogy e foglalatosságoknak üzése már nem egyezik meg a korsze lemmel.

Látnivaló hát, hogy Béla ur, — erre a névre hallgat — a legtökéletesebb ifju, kiről mamák és leánykák valaha csak álmat szöhettek, szereti is őt minden lány, mintha csak édes testvére volna, Lili, Vili, Bözsi, Joli, Duci, Nusi és a többi rejtélyes nevű kisasszony, valamennyi boldogtalan lenne, ha Béla csak egy zsurról is elmaradna s zordonnak és setétnek vallaná a legfényesebb bált is, ha őt nem látja ott. Azért feltűnő és érthetlen hát sokak előtt azon körülmény, mért, hogy Béla ur szíve mégis érintetlen maradt és hathatósabb tüzet nem is fogott zsurozó lánypajtasai bájos körében. Hiszen, lám, Lili kisasszony szép, mint a

hajnal, Vili kitűnő gazdasszony, Joli okosabb, mint hat professor, Bözsi kedvesen beszél, Nusi bájosan hallgat, szóval mindenikben van valami hódító, szívetmegnyerő tulajdonság és Béla ur mindeniket igaz lélekkel tudná ajánlani feleségül a legkedvesebb és legkitűnőbb barátjának is, csak maga nem jött még arra a gondolatra, hogy hátha az ő, s egyedül az ő számára is nyílnának virág, fentnevezett hölgyek koszorújában.

Pedig lassanként jelentkeztek már nála azon jelenségek, melyek az ifjut a házasságra ösztönzik, előkészítik és — hogy úgy mondjuk — megoldozzák; az ősz hajszálai már szaporodnak, a táncban kissé fárad, a vendéglőt megunta, azonkívül most kapott fizetés-emelést, az anyai jussát is kikapta, méltán kérheti hát minden jóakarója tőle: ugyan mikor házasodik már meg?

A komoly, félkomoly, tréfás, enyelgő, csipkedő kérdéseknek zürzavarában aztán egyszer mégis találkozott olyan hang is, mely valami csudaképpen mélyet ért a Béla ur lelkében. Szeliden, de egyuttal határozott, komoly erélyvel csendült meg az a rábeszélő asszonyi szó, jóakarattal, okosan: — Itt már az ideje, Béla, hogy maga is otthont alapítson. Hogy kit vegyen el, azt maga régen tudja, de ha a neve nem jutna eszébe, megmondom: a gának Jolit kell elvenni, a keresztlányomat. Ugyebár csinosnak, jónak, kedvesnek találja?

Ő is rokonszenvez magával. Mind a kettojükre megvan egy igazán boldog házasságnak valamennyi feltétele... Nos, nem gondolkozna a dolog felett?

Béla urnak meg kellett ígérni, hogy igenis gondolkodni fog és gondolkodott is valóban egy darabig legényoduja rideg csöndjében, szorgalmasan, miglen az álom istenkéje le nem szállott agyára s a gondolatoknak termő barázdáit te nem hinté tarka, nyíló, sok virágjával.

S valónak kedves álmai...

Piros arcu, fehérkötényes kis menyecske várta otthonában. A fehér abroszon két teríték, fehér kenyér, piros bor... Cirogató lágy kéz melege... enyhe pihenőke a nagy szőnyegdivánon...

Ej, milyen kár is volt felébredni! Milyen hideg van itt...

— János, hé! Begyújtani! De ugyan hová is maradt az a csirkefogó?...

Ime, itt jól végezvén dolgát az álom istenkéje, repült, repült által a szomszédba, Joli kisasszonyék házába, a házban egy kis szobába, hol egy kis lány már nagyon várta tépelődéseit nyugtalan éjszakáján. A keresztmama olyan sok szépet, jót beszélt ma neki Béla urról, az a kérdés nem hagyja most aludni, vajjon csakugyan igaza van-e hát keresztmamájának, olyan nagy, kívánatos boldog-

alapján, vagyis olyanoknak, a melyeket csak a magyar alkotmány szellemében, tehát a nemzet érdeke szerint és nem ellene lehet gyakorolni.

A korona álláspontját az anyagi erő súlyával támogatta a hadsereg és zajongásával Ausztria; a nemzetét nem támogatta senki. Ez a válság lényege, ezt kell tehát a válságból kiköszöbölteni akár gyökeres megoldással, akár a kérdésnek az aktuálitásból való kiiktatásával, de semmire sem a jognak feladásával. Így helyreállhat az egyensúly, a csatának nincs sem vesztese, sem nyertese, s marad a kérdés jobb időkre, amikor kedvezőbbek a bécsi szelek s erősebb a mi hajónk is.

Egyelőre az a legkívánatosabb, hogy az anarchia szélére sodort parlament ismét felvehesse munkásságának fonálát. De ehhez minden alkotmányjogi tényező összműködésére szükséges, vagyis, hogy az addig szemben álló s most alkudozó felek a megelégedés bizonyos nemével szüntethessék be a harcot. Érvényesüljön a nemzeti akarat, anélkül, hogy a korona felségjogai csorbitassanak s hozassanak üdvös hatású reformok, de úgy, hogy azoknak a magyar nemzeti és állami élet hasznát is lássa. Ha ez sikerülni fog, akkor lehet azt is remélnünk, hogy a béke nem időleges, hanem állandó tartamu lesz.

Katholikus nagygyűlés.

(Zichy János gróf megnyitójai.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 20.

Ma délelőtt vette kezdetét Budapesten a negyedik országos katolikus nagygyűlés, amely három napig fog tartani. Délelőtt 10 órakor ünnepies *Veni Sancte* volt a belvárosi főplébánia templomban, a mely ez alkalomból zsúfolásig megtelt ájtatos közönséggel. A misét Császka György kalocsai érsek mondotta fényes segédlettel.

A templomból a katolikus nagygyűlés tagjai átvonultak a Vigadó gazdagon díszített nagytermébe. Ott voltak: *Bubics* Zsigmond kassai, *Várossy* Gyula székesfehérvári, *Szmrecsányi* nagyváradi, *Császka* György kalocsai, *Szé-*

chenyi Miklós gróf győri, *Csáky* Károly gróf váci, *Firczak* munkácsi, *Isánkovics* veszprémi püspök, *Fehér* Ipoly pannonhalmi főpát, *Kohl* Medárd, *Várady* Arpad, *Fraknói* Vilmos, *Csávolszky* József cimsz. püspökök, továbbá *Zichy* Nándor gróf, *Zichy* János gróf, *Zichy* Aladar gróf, *Csekonics* Endre gróf, *Eszterházy* Miklós herceg, *Hunyady* Imre gróf, *Wilczek* Frigyes gróf, *Desseoffy* Aurél gróf, *Erdődy* Gyula gróf, *Széchenyi* Jenő gróf, *Révay* Ferenc báró, *Márkus* József főpolgármester, *Szüllő* Géza, *Lovász* Márton dr. orsz. képviselők és még számszerűen. A nagygyűlést teljesen megtöltötték a nagygyűlés tagjai.

A nagygyűlést *Zichy* János gróf nyitotta meg. Örömet fejezi ki azon, hogy a magyar katolikusok immár negyedszer gyűlnek össze nagygyűlésre, s hogy link-datlan érdeklődés kísérik a tanácskozásokat. Es ez jól van így. Ne legyen a katolikusok között küömbőség a buzgalomban, sorakozzanak egymás mellé. Nem a fanatizmust, hanem az igaz vallatosságot akarják szolgálni. Politikáit nem akarnak, mert ez esetleg elválasztaná őket egymástól. E gyűléseken pedig sohase keressék azt, a mi elválaszt, hanem mindig azt, ami egyesít. Tartanak össze és ha különféle utakon is, törjenek egy cél felé, s abban a pillanatban, a mikor a szolidaritás érzete kifejlődik, megvan az egyesülés. A nap szétszóródó sugarai egyképen fogják bevilágítani és melegíteni az egész hazát.

A katolicizmus legnagyobb ereje abban rejlik, hogy meg tud barátkezni a kor új eszméivel, haladni tud a kor új szellemével. Világosan mutatja ezt az egyház kétezer éves története. Ez bizonyítja az egyház isteni eredetét és örökkévalóságát. Előre tehát a tudás, a haladás mezején. Így lehet tekintélyt szerezni a katolikus egyháznak és erőt arra a nagy küzdelemre, amely szellemi téren előbb-utóbb meg fog vitatni. Mert küzdelmek előtt állunk, amikor a hitnek szembe kell szállania a modern hitetlenséggel. Tanulni, munkálkodni, fejlődni, haladni: ez legyen a jelszó, csak is e jelszavakkal lehet küzdelembe menni, s a harcból győztesen kikerülni. Szervezkedni kell a társadalomban, hogy betölthessük azt a szerepet, amely szükséges, hogy győzhessünk! Üdvözlő a negyedik országos katolikus nagygyűlést abban a reményben, hogy a katolicizmus jövője jó kezébe van letéve.

A tapsal és éljenzéssel kísért megnyitó beszéd befejeztével a nagygyűlés tizenöt diszelnököt választott a pári és világi notabilitások közül, azonkívül az íródelmi szakosztályi elnökévé *Margalits* Ede egyetemi tanárt, a szociális szakosztály elnökévé pedig *Giesswein* Sándor dr. kanonokot választotta meg.

Nagy lelkesedéssel elhatározta ezután a nagygyűlés, hogy a királyhoz táviratot intéz, a

melyben hódolatát fejezi ki a felség iránt, igyérve, hogy ezentul is, mint eddig, hű oszlopa kíván lenni a magyar király trónjának.

A X. *Pius* pápának küldendő sürgöny szövegét a délutáni ülésen állapították meg.

A délelőtti gyűlés utolsó pontja *Széchenyi* Miklós gróf győri püspök előadása volt a katolikus társadalmi tevékenységről. Az előadást zajos tetszéssel fogadták.

A nagygyűlést délután 6 órakor folytatták. Előzőleg a két szakosztály ülésezett, és pedig az irodalmi szakosztály a Szent István-társulat dísztermében, a szociális szakosztály pedig a katolikus kör dísztermében.

TÁVIRATOK.

A bolgár kereskedelmi szerződések.

Szofia, október 20. A minisztert nács megbizta a miniszterelnököt, hogy a régi kereskedelmi szerződések alapján legfeljebb két évi időtartamra állapodjék meg a külföldi államokkal s időközben kössön azokkal új kereskedelmi szerződések. A miniszterelnök a megállapodások keretében meg akarja szüntetni a cukorra és gyufára rótt kivételes és kedvezményes vámokat, ugyszintén egynémely monopóliumra nézve szabad kezet akar biztosítani Bulgáriának.

Körber Triesztben.

Bécs, október 20. *Körber* dr. miniszterelnök ma délelőtt Triesztbe utazott a dr. F. *Körber* Lloyd hajó vízrehozásához.

Az aradi aszfalt bajai.

(Panaszok a pénzügyi-bizottságban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 20.

Az aradi aszfalt-mizériák, melyekről egész cikk-sorozatot irtunk már lapunkban, s a melyek állandóan foglalkoztatják a közönséget, ma erőshangu panaszok alakjában kerültek felszínre a pénzügyi bizottság ülésén. A tulajdonképeni tárgy az ujabban tervbe vett aszfalt-munkák finanszírozása volt. Érdekesebbnek bizonyult azonban a napirendre kitűzött ügy apropójából felmerült tárgyalás. Felhangzott az a vélemény is, hogy az aszfalt-mizériák kérdése nem is tartozik a bizottság

ság lenne-e Béla ur karján egy új életbe átszállni?...

— Ah, jövel Morfeusz, te adjál tanácsot!

És Morfeusz mosolyogva leszállott és hozott egy halom csipkét, selymet, a selyemből, csipkéből aztán gyönyörű sleppes ruha formálódott, fáttyolal, virágfüzérékkel. És mutogatott az álom még sok egyebet aztán; aranyos, bársony butorokat, tükröket, szőnyeget, majolikát, mutogatott sok-sok kedves szépséget, divatnak, izlésnek kívánatos ezer apróságot... No, de nem beszélünk ki mindent. Nem ám. Becsukjuk, azért is a szekrény ajtaját s övünkbe tűzzük a kulcsát Csilling... csilling... Jaj, de mennyi kis kulcs... Azán ennek mind Joli az urnője! Ugy ám!... Csilling... csilling...

Joli kisaszony felébred és úgy találja, hogy kedvesét álmodott.

És mindezek után a leány és a leány kívánták is folytatni e kedves álmokat továbbra is, illetve elhatározták, hogy álmaiknak ragyogó igyérteit megfogják valósítani a polgári életben is. És ez elhatározásukhoz megtették az első lépést, gyűrűt váltottak és tudatták minden ismerősükkel, hogy ime, egymásnak elköttek. Nem tüzték messzire az esküvő napját, csak éppen, hogy legyen Jolinak s a mamájának ideje a keletgyét összeállítani, varrónékkal, kereskedőkkel értekezni, meghívokat elküldözni és a többi.

Lázás munkálkodásban teltek hát a napok.

De nem Joliék, a jó ismerősök, barátok serege is talpon volt, folyt a tanácskozás nagyban; milyen aszfaltutót csináljunk, amilyen még nem volt; milyen ruhát vegyünk, kéket-e vagy rózsaszínt? Jó szerencse, hogy mindezekben meg lehet kérdeni Béla urat, ő azonnal szolgál szakavatott tanácsal, igazán oly kitűnően tud egy menyegzőt a legapróbb részleteiben is elrendezni, mintha nem is vőlegény, de érdemekben megkopaszodott násznagy volna. Kidolgozott terv szerint csoportosítja a közönséget, felállítja a párokat, tapintattal válogatván össze jó előre, kivált a vőfények gárdáját, hogy minden leányka szunnyadó, sőt netalán csak aztán születő kívánalmat, vágyait, izlése lehetőleg kielégítesék. Így Lili kapja a derék házasulandó albirót, a kis Bózi elmulat a fess hadnagygyal. Nusinak, aki titkos menyasszony, de a választottja nem lehet itt — nem kell, csak két táncos láb, egy diákkal is beéri. Így minden szépen el lesz intézve.

És Béla ur fején zöldelt is gyönyörűen az elismerések koszorúja, midőn im egy napon arra kellett ébrednie, hogy jól végzett munkájának sikerét veszély fenyegeti.

Ah, ugy van ugy! A derék, házasulandó albiró, bizonyos, hogy már nem ott házasodik, a fess főhadnagy nem ott udvarol, a csupa tőnc és lába ifju nem ott bosztonoz, hová Béla ur gondos keze őket felállítja. Idegen, új csillagnak büvőkörebe kerültek ők valamennyien, erejük, tehetségük legjavát ennek az új csillagnak fogják már csak áldozni s hivatalos,

ünnepi párjaiknak már csak azt nyújtják, mi a szigorú illendőség és kötelességtudás vajmiszóles liku rostájon fenmarad.

Es ki ez a leány, ki jött, hogy romboló hatalommal szédülje Béla ur barát szívének legkedvesebb álmokéit. Csak most került ide. Pestről Joliékhoz, valami intézeti barátné, itt marad az esküvőre is és Joli már fel is vette a nyoszolyólányok csoportjába. Nem lehet kihagyni mardja, igen kedves jó ismerőse, Béla ur pedig határozott ellenszenvet érez iránta, mit még soha sem érzett ifju leány iránt. És ezt nem is titkolja Joli előtt, hisz valaki előtt csak ki kell önteni a szívet és ki legyen az, ha nem a menyasszonya.

Nem köthet ugy fel Lolla, a vendégkisaszony, egy szalagot, nem tűzhet fel egy viragot, hogy ki ne hívja az, Béla zordon, fanyar bírálatát, ki nem fogy soha a rosszaló észrevételekből. Mért használ Lolla kábitó irisz parfümöt. Az nem fiatal leánynak való. Mért választja el oldalt a haját, miért süti nagy hullámokban, — de most meg mért simítja az arcába, mért kedveli a csipkedisztes bluzokat, mért hord a fülébe arany karikákat. És egy szóval, mért olyan amilyen, bizarr, szeszélyes, rafinált, mért nem olyan mint a többi. Mit akar itt? Mért jött ide?

Szegény Joli alig tudja már icsillapítani erényes háborgásiban. Megindító, mily elkésredett szigorúsággal üzik a férfiak sokszor az ildomosságot! Oh, de hogy is tudná szó nélkül túrni egy jámbor ifju is, micsoda áttetsző, ha-

elő, de végül azután általánossá lett a nézet, hogy a pénzügyi bizottságnak igenis mindenhez köze van, ami a város pénzügyeivel összefügg. Már pedig itt ugyan csak pénzügyi, még pedig takarékosági kérdéssről van szó, mely ha minden téren utánzásra talál, többet használ a városi háztartásmérlegének, mint bármilyen luxusadó, vagy vám.

A bizottság tehát foglalkozott a kérdéssel, s elhatározta, hogy indítvány formájában a közgyűlés elé viszi azt. Az aszfalt-társulat kötelezettségeinek betartását, az ez iránti fokozott ellenőrzést célozza az indítvány. A tárgyalás folyamán azután sok szó esett a főtéri rengeteg aszfalt-munkáról, mely a mellékutcák rovasára eső pazarlás.

Az ülés részletei különben a következők:

(Az aszfalt-kölcsön.)

Löcs Rezső elnök terjesztette elő az ügyet. Az ujonan programmba vett aszfaltutak 220,000 koronás költségét két módon fizetheti le a város. Vagy huszonöt évi annuitás mellett elégíti ki a vállalkozót, vagy pedig kilizeti készpénzzel. Ez utóbbi esetben kölcsön felvétele válik szükségessé. A polgármester, ki az utóbbi módhoz mellett van, felhívott több budapesti pénzügyintézetet, hogy tegyen a kölcsönt illetőleg ajánlatot, az aradi pénzügyintézeteket pedig folyószámla hitel nyújtására. Hét fővárosi intézet tett ajánlatot, ezek közül a Magyar Kereskedelmi Bank ötven évi törlesztésre 4.92 százalékkal 96-os árfolyam mellett, huszonöt évre 6.6 százalékkal 96-os árfolyam mellett, a Hazai Első Takarékpénztár ötven évre 4.9 százalékkal 96-os árfolyam mellett, huszonöt évre 6.6 százalékkal 96-os árfolyam mellett. A két intézet ajánlata tehát körülbelül egyforma. A helybeli pénzügyintézetek között az Aradi Első Takarékpénztár, az Aradmegyei Takarékpénztár és az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár egyértelműleg azt az ajánlatot tették, hogy folyószámlára 5 százalékos kamattal adnak hitelt. A kamattal mindaddig ez marad, míg az Osztrák-Magyar Bank nem emeli a kamatlábát. Ha ez megtörténik, minden alkalommal fél százalékkal emelik a kamatot, amíg a 6 százalékos el nem éri. Ezentúl nem emelik többé. A

bos zöld selyem fodrokból kandikál im elő Lolla kisasszony hokarja.

Mágyára minden zöld selyem bluzt! Micsoda eszmék, micsoda álmok szülötte ez!

És Béla urnak mindennemű keservei mellett még abban is fő a feje, hogy micsoda mesebeli herceget teremtsen most már elő Lolla kisasszonynak méltó vőfényül. Ezen sokat tanácskoztak Jolival. Joli el is számlál akárhány vőfénynek teremtett ifjút, de Béla ur csak egyben sem tud megnyugodni. Az egyik igenis fiatal, gyerekekésszel megzavarodik, a másik agglégény sorba jár, már csak maradjon is ott, ahol van, békén, a harmadik igenis léhs, tulkomoly. Na, csak egyik se való... A Laci? A legkedvesebb barátom Na, az már igazán nem lesz!... De hát mégis ki? Ugyan kedves Joli, jusson még valaki eszébe. Ugy látom, nagyon elgondolkozott, no csak keresse ki a Lola kisasszony párját.

Joli valóban elgondolkozott. Lehajtotta a fejét, mint aki keres. vizsgál valamit elméjében, mélyen, miközben gondszülte ráncok vonódtak össze homlokán. Egyszerre aztán csak felkacagott, villanó szemében a megtalált gondolatnak csillogásával derülten, önelégülten szólt:

— Na, hála Istennek, tudom már, ki legyen a Lola párja!

— Igazán? ki hát?

A leány csak nevetett tovább s gyorsan, szaporán húzta le az ujjáról az arany mátkagyűrűt...

hitelt az intézetek csak hat óra mondhatják fel, míg a város bármikor eszközölheti a viszfizetést.

Az előterjesztés után Löcs Rezső javasolja, hogy végleges kölcsönt, bár a fővárosi intézetek ajánlata olcsó, egyelőre ne vegyen a város, mert később — a vashid és tűzérkaszánya építése miatt — ugyanis nagyobb kölcsönre lesz szüksége, s ekkor azután, ha együttesen veszi fel a pénzt, még kedvezőbb feltételeire lehet kilátása. Tekintettel arra, hogy a vállalkozóval szemben való készpénzfizetés előnyös, amellyel van, hogy az aradi intézetektől vegye fel a 220,000 koronát folyószámlára.

(Négy interpelláció.)

Staubert József szólalt fel ezután. Aszfalt-kölcsönről lévén szó — ugymond — interpellációt terjeszt elő, mely az aszfalt ü vével szoros összefügg, s mint finansiális kérdés, a pénzügyi bizottságra tartozik. Kérde, miben állnak a jelenleg folyó aszfaltozási munkálatok; továbbá, melyek azok az utastek, melyeket a várossal kötött szerződés értelmében a társulat fenntartani tartozik?

Löcs Rezső tanácsnok: Kijelenti, hogy ezek az ügyek nem tartoznak az ő szakkörébe, s így csak általánosságban adhat választ. A jelenleg folyó munkálatokat a város végezteti. A közgyűlés ugyanis kimondta, hogy az aszfalt-járdákat 1903-tól kezdve a saját rezsijében tartja fenn. Miután pedig az a meggyőződés, hogy a járdát javítani darabonként nem előnyös, rossz járda-teresteket egészen újból át kellett önteni. Ezek a munkálatok különben fel vannak véve a kövezési sorrendbe, s annak értelmében folynak.

Staubert József: Az a meggyőződése, hogy a város kivárja azt az időt, míg a társulatnak a szerződés által biztosított javítási kötelezettsége lejár, s ekkor az aszfaltot, mely időközben elromlik, újá önteti nagy költséggel. Kérde, vajjon meg van-e ez irányban a kellő ellenőrzés.

Löcs Rezső: Nem érzi hivatva magát, hogy ez ügyben válaszoljon, de igéri, hogy mint komolyan megfontolandó panaszt, illetékes helyen elő fogja terjeszteni.

Révész Adolf: A törvényhatósági bizottság több olyan tagja van itt jelen, aki a közlekedésügyi bizottságban is részt vesz, s úgy látja mégis, hogy senkinek tudomása nem volt arról, hogy a főutak egész aszfaltjárdáját fel fogják szakítani. Ez pedig megtörtént, s a maga részéről nem tarthatja helyénvalónak a munkálatokat, akkor, midőn a mellékutcák tarthatatlannal rossz állapotban vannak. Egyáltalában tervszerűtlenül mennek az utburkolási munkák, s az egész város erről beszél.

Löcs Rezső: Ismétli, hogy a kövezési sorrend szerint folynak a munkák.

Révész Adolf: Igen ám, de a kövezési sorrend olyan burkolt, hogy abból nem tudta meg senki, mi készül.

Bund Henrik főszámvevő: Ezeket a járdákat a városnak kellett rendbe hozni, mert a társulat azokért felelősséget nem vállal. A fenntartási kötelezettség csak a kocsutakra vonatkozik és pedig huszonöt évi időtartamra.

Révész Adolf: Kérdést intéz az iránt, hogy mikor telik, vagy telt le a jótállási idő a Kosuth-utcai járdáért, mert azok botránys állapotban vannak. Amíg a jótállási idő tart, addig kell szorítani a társulatot, ezt azonban nem tesszik. A jelen elhárításon alaposan változtatni kell.

Ottenberg Tivadar: Kívánatos, hogy minden irányban meg legyen a megnyugtató, mert a város óriási összegeket áldoz az utakra. Nem akarja mondani, hogy viszály történik, de az bizonyos, hogy a jelenlegi állapot botránys.

Felvilágosítást kér arra nézve, hogy miért van az aszfalt kocsit olyan rossz állapotban, mely értelemben tartozik a társulat fenntartani azt, s miért nem tartja fenn, mikor a város megfizet érte?

Deutsch Bernát: Milyen lehet az, hogy az aszfalt járdát, mely csak némely helyen kopott el, míg máshol elég vastag, nem javítják, hanem egészen felbontják? Azt hiszi, hogy azon helyeken, ahol vékonyra kopott az aszfalt, a társulat köteles lett volna kijavítani.

Löcs Rezső: A társulat a járdákat illetőleg semmiféle javításra sem szorítható, mert lejárt minden fenntartási kötelezettsége.

(A főmérnök válasza.)

Hogy illetékes helyről jövő magyarázatot kapjon a bizottság, Löcs Rezső elnök felkéri Virágh Lajos főmérnököt, hogy jelenjék meg az ülésen.

Virágh Lajos főmérnök eleget tesz a kérdésnek s hosszabban felel Révész Adolf, Ottenberg Tivadar és Staubert József már elhangzott s megismételt kérdéseire. Prakszisból, de a közhangulatból is tudja, — ugymond — hogy mi okozza a felháborodást s ezért szükségesnek tartja maga részéről is a magyarázatot. A társulat fenntartási kötelezettsége az aszfalt-járdákra vonatkozólag öt év alatt lejár, ha azonban négyzetméterenként bizonyos kvótát fizet a város, úgy újabb tizenöt évre kötelezettséget vállal a társulat. Miután azonban azt tapasztalta a város, hogy ez a kvóta, melyet nem csak a javításra szoruló, hanem a jó aszfalt után is fizetni kell, nagyon magas, elhatározta, hogy saját rezsijében végezteti a javítási munkákat.

Most következik a kérdés másik része: hogy miért öntik át egészen az aszfaltot, mikor az helyenként rossz, de helyenként jó még. Legracionálisabb, ha az egészet átöntik a felszedett anyag felhasználásával. Így hosszabb ideig jó marad az aszfalt, míg a helyenkinti javítással rövidesen ismét el kell kezdeni a munkát, s e mellett az aszfalt lépcsőzetes lesz. Hogy a társulat az öt éven belüli kötelezettségének nemcsak a várossal, de magán emberekkel szemben is eleget tesz-e, azt évenként ellenőrzik.

Staubert József: Az aszfalt kocsitakat illetőleg megkérde, hogy ki ellenőrzi, vajjon azok javításra szorulnak-e?

Virágh Lajos: A közigazgatási bizottságra tartozik az ellenőrzés. A bizottság minden útszel felülvizsgálja az utakat, s ha nem tartja megfelelőeknek, megtagadhatja a fenntartásért járó kvótát. A kocsitakat a társulat huszonöt évig köteles jó karban tartani.

Ottenberg: De rosszak!

Virágh: A folyó évben a kocsitak mind ki lesznek javítva. A társulat, melylyel a rengeteg járda-munkát végezteti a város, el lévén foglalva, türelmet kér, azzal, hogy néhány hét múlva hozzáfog a kocsitakhoz.

(A határozat.)

Révész Adolf: Nem veszi tudomásul a választ. Az egész utburkolási rendszer ellen kifogása van. A főutak miatt a mellékutcákat elhanyagolják. Érti, hogy igazságtalanság történik itt. Az elégedetlenség általános, s ez ellen tenni kell. Azokat a munkákat pedig, melyekre kötelezve van a társulat, nem lehet halasztani, hanem hozzá kell fogni azonnal.

Ottenberg Tivadar hasonló értelemben szól. Virágh Lajos: Mióta az aszfaltozás folyik, a külvárosok is haladtak. A felszedett kövekből az idén is három utcát köveztek.

Révész Adolf: Ez ropogant drága kövezés. Egyébként pedig nem szabad a külvárosiakat

addig várakoztatni, míg benn az aszfalt kedvéért felszedik a köveket.

Löcs Rezső: Arra nem reflektál, hogy a főmérnök választatás tudomásul veszik-e vagy nem. Nézete szerint a lefolyt tárgyalás nem is lehetett hivatalos jellegű, mert az ügy nem tartozik ide.

Ottenberg: De ide tartozik. Hivatalosan foglalkozni kell a kérdéssel s indítványt tenni a közgyűléshez.

Staubert József és Ottenberg azt hangoztatják ezután, hogy a társulatnak feladata nem az, hogy időnkint kijavítsa az aszfaltot, hanem hogy *folytonosan jó karban tartsa*.

Szathmáry János: Kijelenti, hogy őt a főmérnök válasza némileg megnyugtatja. Ez azonban csak a járúrára vonatkozik. A kocsiútról nem lehet mást konstatálni, csak azt, hogy rossz.

Löcs Rezső: Döntésre bocsátja, vajjon ide tartozik-e az ügy, vagy nem.

Révész Adolf: Minden eszme, mely oda konkludál, hogy valamit megtakaríthasson a város, a pénzügyi bizottság elé tartozik. Az a helyes, ha a bizottság elhagyja a régi copfot és minden eszmével foglalkozik, mely a pénzügyvel összefügg.

Löcs Rezső elnök: Saját magát olyannak tartja, ki nem a copfnak, hanem a haladásnak barátja. Meg van győződve a felől, hogy az ügy önálló indítványképpen menjen ki a bizottságból a közgyűlés elé.

Erre azután kimondta a bizottság, hogy a közgyűlés elé a következő indítványt terjeszti: Szereztessek érvény a szerződésnek, hogy a vállalkozó kötelezettségének eleget tegyen, specialisan ne várja meg, a míg az aszfalt tönkremegy, hanem tartsa állandóan jó karban. A szerződés pedig nyomattassék ki.

A bizottság egyébként az ülés kezdetén előterjesztett kölcsönügyben úgy határozott, hogy *egyelőre folyószámára vesz hitelt a három aradi pénzügyintézetől egyforma arányban*.

Löcs Rezső elnöklele alatt jelen voltak az ülésen: Bund Henrik főszámvéveő, Deutsch Bernát, Ottenberg Tivadar, Révész Adolf, Ring Géza, Staubert József, Szathmáry János, Urbányi Béla főpénztáros, Vannay Gyula aljegyző, Wallfisch Armin.

Uzsoravilág a hegyek alján.

(Kölcsön háromszáz percentre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 20.

Emlékezetes olvasóink előtt, hogy a múlt évben Aradmegye szegényebb vidékein, főleg a halmágyi járásban, nagyszabású gabona-uzsorásokot fedeztek föl, mely annak idején kínos feltűnést keltett s nemcsak a megye törvényhatóságát, de a képviselőházat is élénken foglalkoztatta. Hasonló uzsoravilágról rántották most le a leplet Biharmegyében, mint azt a következő nagyváradi tudósítás elmondja:

Megdöbbenő hírek érkeznek hozzánk a vármegye oláhság lakta vidékéről, a *bihari hegyek aljából*. Szomorú adatok beszélnek róla, hogy a szegény, amugy is nyomorusággal küzdő népet embertelen uzsorások kerítették hatalmukba, s tömegesen roppannak össze existenciák az uzsora kamat megbírhatalan sulya alatt. El se hinnék, ha föltétlen hiteles dokumentumok nem bizonyítanák, hogy a hiéna szövetkezetben *intelligens uri emberek* is garázdálkodnak büntetlenül, akik a vidéken tekintélyek, a közbizalom és a köztisztület részesei.

Eppen most folyik a nagyváradi törvényvényészek előtt egy monstre pör a kegyetlen uzsorás szövetkezet ellen, mely Magyarcséke

vidéken fosztogatta a földhöz ragadt parasztokat. De tudomásunk van róla, hogy más vidékről is több potentát került az igazságszolgáltatás kezébe az uzsora rut vádjával terheltlen.

Az az embertelen fosztogatás, ami Biharmegye némely környékén ugyszólván napirenden van, igazán vérlázító, s csodálatos, hogy a batóság nem vett tudomást róla. Főképpen az oláh népet szípolozzák az uzsorások, akik nem egy, de két, sőt háromszáz percentre is adják a pénzüket, s ráadásul még terményeket is kötnek ki maguknak, ami aztán teljességgel tönkre teszi azokat a nyomorult szegényeket, akik végső kétségbeesésükben kénytelenek az uzsora-kölcsönt igénybe venni.

Legszomorubb a dologban, hogy igen tekintélyes urak sőt tisztviselők is foglalkoznak a rut üzelmekkel. Lehet, hogy nemsokára már neveket is emíthetünk, most még csupán a szomorú tény regisztrálására szorítkozhatunk. Az uzsorások ellen már igen sok feljelentés érkezett a bírósághoz s erélyes vizsgálatok folynak a bűnösök felderítésére.

A községi előljárásságokhoz a belügyminiszteriumtól erélyes hangú leirat érkezett, hogy az uzsora terjedése ellen a legszigorubb intézkedéseket tegyék meg. A népet világosítsák fel s amely községben uzsorások operálnak, haladéktalanul tegyenek jelentést a kir. ügyészséghez. A miniszterium e felhívásának, már van némi eredménye s hisszük, hogy rövid idő múlva kipusztulnak a vidékről a modern kor szegény legényei, a fosztogató uzsorások.

A késedelmes döntés.

A király és a katonai program.

(Lukács László engedni készül. — Apponyi belügyminiszterisége. — Körber és a kamarilla.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 20.

A politikai körök nagy várakozással néztek a mai nap elé, mert mára várták, hogy a király a szabadelvű párt katonai programja felett döntsön. E tárgyban *Khuen-Héderváry* Károly gróf, majd *Lukács László* voltak ma kihallgatáson a felségnél.

Azok a hírek, melyek az audienca eredményéről érkeztek, csalódást okoztak, mert a király *nem nyilatkozott a katonai programról*. A döntést fenntartotta magának és megkérte Lukácsot, hosszabbítsa meg bécsi tartózkodását. A felség tehát holnap, vagy a következő napokban közli csak elhatározását Lukács Lászlóval.

E hírek után úgy nyilatkozott Budapesten a szabadelvű párt, hogy azon szigorú lelkiismeretességnél fogva, melylyel a király uralkodói kötelességét végezi, nem lehet csodálkozni azon, ha a korona a kilences bizottság programját egyelőre csak *tudomásul* vette s elhatározását későbbre tartotta fenn. Ha a felség a programot megismeri, tisztábban lát és jobban dönthet, mondották.

Lehet, hogy a döntés már holnap bekövetkezik s már holnap tudatja a király Lukács Lászlóval, hozzájárul-e a katonai programhoz, avagy nem.

Az ellenzéki esti lapok azt írják, hogy *a király nem akar addig dönteni, mielőtt a programra vonatkozólag Körber véleményét meg nem hallgatja*. Mivel pedig Körber ma Triesztben tartózkodott, hol egy, az ő nevével elkeresztelt hajót avattak föl, alighihető — mondják — hogy az osztrák

miniszterelnök visszajövetele előtt a döntés megtörténjék.

Szabadelvű párti vélemény szerint az ellenzéki lapok ezt a hirt azért terjesztik, hogy a *kamarilla befolyását a magyar ügyekre ismét demonstrálják*. Az összes jelek arra mutatnak, hogy a tendenciózus hirtelés nem felel meg a valóságnak. A király aligha kérte volna meg a magyar minisztereket, hogy bécsi tartózkodásukat meghosszabbítsák, ha nem volna szándékában a katonai program felett gyorsan dönteni.

Más kérdés, hogy meg lesz-e egyhamar a kabinet? Ezt csak akkor lehet megoldani, ha a katonai program teljesen tisztázva lesz. Ilyen körülmények közt a szabadelvű pártnak az a meggyőződése, hogy *e hét folyamán a kabinet-alakításban nem lesz döntés*.

Kolportálják azt a hirt is, hogy *Lukács László ma már nagyobb hajlandóságot mutat a miniszterelnökség elvállalására*. Ez a hir azonban még megerősítésre szorul.

A részleteket alább következő távirati tudósításunk mondja el:

Várakozó állásponton.

Általános volt a meggyőződés, hogy *Lukács László* mai audienciája folyamán dől el a magyar válság sorsa. Ha ugyanis Lukács megkapja a megbízatást a kabinetalakításra, akkor ez azt jelenti, hogy a király hozzájárult a kilences bizottság programjához. Ha pedig Lukács nem mint designált miniszterelnök tér vissza Budapestre, akkor a válság újabb bonyodalommal lett súlyosabb, mert akkor kétségtelen, hogy a király nem járult hozzá a kilences bizottság katonai programjához s fel támadt a konfliktus a korona és a szabadelvű párt között.

Ilyen körülmények közt ma egész nap élénkség uralta a politikai pártokat, a melyek érthető izgalommal lesték, milyen híreket fog hozni Bécsből a táviró.

A képviselőházban ma igen sok képviselő gyült össze. Ott voltak *Apponyi* Albert gróf, *Kossuth* Ferenc, *Szedekényi* Nándor, *Barabás* Béla, *Szentiványi* Arpád, *Kubinyi* Géza, *Bolgár* Ferenc és még sokan. Apponyi előbb *Szedekényivel*, majd *Kossuth* Ferencsel beszélt hosszasan az elnöki szobában. Később *Szentiványi*ékat fogadta. *Szentiványi*, *Bolgár* és *Sághy* a képviselőházból a szabadelvűpártba mentek, ahol már ott voltak *Erdély* Sándor, *Nagy* Ferenc, *Sándor* Pál, *Kristóffy* József, *Wolfner* Tivadar.

Teljesen tájékozatlan volt mindenki a bekövetkezendők iránt. Délután fél kettőig még hir nem érkezett Bécsből. Magán uton azonban arról értesültek, hogy a király ma még dönteni nem fog.

A király nem döntött.

Az első híreket a kövön nyomott félhivatalos lapok adták ki. Ezek így hangzanak:

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti Bécsből: *Lukács László* pénzügyminiszter tegnap este, gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök ma reggel érkezett Bécsbe. O felsége Lukács Lászlót fél 1 órakor fogadja magánkihallgatáson. Gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnököt a király valószínűleg délben fogadja.

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti Bécsből: *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnököt fél felsége fél 12 órakor mintegy fél óráig tartott magánkihallgatáson fogadta. A kihallgatáson a miniszterelnök jelentést tett a politikai helyzetről. Közvetlenül a miniszterelnök

után Lukács László pénzügyminisztert fogadta ő felsége kihallgatáson.

A *Bud. Tud.* pláne cáfolatot adott ki, mely a következő:

Bécsből táviratozzák a *Budapesti Tudósítónak*: Lukács László pénzügyminiszter, a ki tegnap este ide érkezett, ma délután fél egy órakor fog ő felsége előtt megjelenni, hogy jelentést tegyen a kilences bizottságnak megállapodásairól, a melynek utolsó ülésén legfelsőbb megbízatás folytán jelen volt.

A lapok azor hírei, mintha Lukács László egyes miniszteri tárcák betöltése ügyében már Budapesten tárgyalásokat folytatott volna, sőt mintha Lukács László már egyes személyeket tárcával megkínált volna, annál is inkább valószínű, mert Lukács László pénzügyminiszter ilyen tárgyalásokra nem volt felhatalmazva, ilyenekbe tehát nem is bocsátkozhatott; ennél fogva természetesen az e hírekhez fűzött kombinációk is minden alap nélkül valók.

Késő délután jöttek aztán a kihallgatás lefolyását némiképp már érintő táviratok, a melyek a mai nap eseményeit így mondják el:

Khuen-Héderváry gróf Bécsbe érkezése után ma délelőtt tanácskozott Lukács Lászlóval, aztán együtt reggelizett Thälöczy külügyminiszteri osztálytanácsossal. Lukács László ezalatt visszavonult szobájába, a hol valami írásbeli munkát végzett. Ugy látszik, a királynak teendő írásbeli jelentéssel dolgozott.

Khuen gróf, egy bécsi távirat szerint, a mai audiencián nem csak a parlamenti helyzetről tett jelentést a királynak, hanem a kilences bizottság programjával is foglalkozott, sőt erre vonatkozólag ő felségének valószínűleg konkrét javaslatokat is tett.

Lukács László közvetlenül az audiencia befejeztével egy hírlapírónak a következőket mondotta kihallgatásáról:

— Az audiencia ma nem hozta meg a végleges döntést. A felség kegyesen és nagy figyelemmel halgatta meg jelentésemet s azután átvette a kilences bizottság elaborátumát, de mivel azt jelenlegi formájában még nem ismeri, elhatározását fenntartotta magának és felkért engem, hogy hosszabbítsam meg; bécsi tartózkodásomat. Ennek következtében Bécsben maradok és bevárom a döntést.

Bécsből jelentik egyik budapesti esti lapnak: Lukács László mai kihallgatása értesülésünk szerint, nem csak a kilences bizottság programjára terjedt ki, de szóba került az audiencián Apponyi minisztersége s egyáltalán az egész kabinetalakítás kérdése. Hírlik, hogy Lukács László és Khuen-Héderváry gróf ismét kihallgatásra mennek a királyhoz és nem lehetetlen, hogy újabb meghívások várhatók a felséghez. Lehet, hogy Lukács László arra kap megbízatást, hogy menjen vissza Budapestre a szabadelpvűpárttal újból tárgyalni, de nincs kizárva az sem, hogy kabinetalakításra kap felhatalmazást.

A félhivatalos *M. Nemzet* a mai kihallgatásokról ezeket írja:

A mai bécsi kihallgatások a helyzetet ismét jelentékenyen közelebb vitték a megoldás felé, de bizonyára nem a hivatott tényezőknél, hanem a helyzet nehézségein mulik, hogy eddigelé a megoldásig a válságos helyzet nem fejlődött. Csak természetes, hogy a Lukács László által ő felsége elé terjesztett nagy elaborátum felett az

első hallomás után döntő elhatározásra nem került a sor.

Az audienciák külsőségehez tartozik még a következő két nyilatkozat:

Khuen-Héderváry grófot megkérdezte ma Bécsben egy hírlapíró, hogy jókedvű-e a király?

— Mondhatom, hogy jókedvű és egészen nyugodt, — felelte a gróf.

Széchenyi Gyula gróf, a király személye körüli volt miniszter tegnap este érkezett Reichenauból Bécsbe. Megkérdezték, mint vélekedik a helyzetről?

— Három hó előtt sötét volt a helyzet — válaszolt — de én ma a helyzetet még sötétebbnek látom . . .

Lesz-e újabb megbízatás?

A *N. Fr. Presse* mai esti lapjában azt írja, hogy magyar politikuskoknak kihallgatásra hívása ez idő szerint nincs tervébe véve, az azonban, mint eddig, továbbra is kétségtelen, hogy a mennyiben a korona jóváhagyással fogadná el a szabadelpvű párt katonai programját, miniszterelnökségre Lukács László van kiszemelve.

A párisi *Temps* újból érdekes cikket ír a magyar politikai helyzetről. Csodálkozik, hogy miért nem vetnek véget a súlyos és mindinkább súlyosodó helyzetnek. Valóban tragikus, — mondja — hogy a folytonos huza-vona által a konfliktus korona és nemzet közt mindinkább kiélesedik. A cikk így végződik:

— A krízis, mely először csak a parlamentben létezett, később miniszterválsággá lett és ma már azon az uton van, hogy alkotmányos, organikus és nemzeti válság lehet belőle, ha hamarosan véget nem vetnek az áldatlan állapotoknak.

Solferino — Villafranca.

Politikai körökben nagy feltűnést kelt a *Deutsches Volksblatt* mai számának vezércikke, mely ezzel a címmel jelent meg: Solferino — Villafranca.

Az idézett lap köztudomás szerint bizalmas összeköttetésben van nemcsak Körber osztrák miniszterelnökkel, de a trónörökösrel, Ferenc Ferdinánd főherceggel is. Eppen ez adja meg a mai cikk fontosságát, érdekességét. Többek közt így ír:

„Khuen grófnak az a cselekedete, hogy a felemelt ujoncjutalék törvényjavaslatát visszavonta, valóságos Solferino volt, ha pedig a császár most nem ragaszkodik rendületlenül az 1867. évi XII. t. c. 11. §-ához, akkor ez egy gyalázatos villafrancai békekötés lesz. Ennek nem szabad megtörténnie, de ha mégis megtörténnék, a válasz nem lehet más, mint a Magyarországgal fennálló közösség teljes felbontása. A hadsereget azonnal ketté kell választani s a magyar kontingenst a magyar parlament fennhatósága alá kell helyezni.“

„A dualizmus — folytatja — elvesztette politikai célját, a mely miatt mi németek harminc évig eltűrtük azt az alkotmányt.“

A famózus cikket megmutatták Bécsben Khuen-Héderváry grófnak, a ki csak vállalt vonogatta rá, de nem szólott semmit.

Apponyi minisztersége.

A mai audiencián — mint fönnebb említettük — szóba került Apponyi Albert gróf belügyminisztersége is. Erre vonatkozólag nagyon érdekes egy mai budapesti esti lapnak a közleménye, amely így hangzik:

„A szabadelpvű párton biztosra veszik, hogy az ellenzék leszerel a kilences bizottság programja alapján. Ulyannyira, hogy az utóbbi napokban némileg összefoldozott pártegység ismét szét szakadt s most már ismét személyi kérdések felett veszekednek. Bármennyire titkolják is, Lukács László kész kabinet listával utazott Bécsbe, mely listára felöleli a szabadelpvű párt összes árnyalatait, Lukács mint tapasztalt politikus nagyon jól tudja, hogy mindaddig nem lesz béke a szabadelpvű pártban, míg Apponyit az aktív politika s a miniszteri eskü nem vonja el az apró fröndörködés teréről s nem köti az aktív politika mezejére. Lukács szerint ez már csak azért is szükséges volna, hogy végre ismét „kormánypárti“ politika kerüljön a képviselőház elnöki székébe. Mind ezen okokból kifolyólag felajánlotta Apponyinak a belügyi tárcát s Apponyi két kézzel kapott a megtiszteltetés után. A volt nemzeti pártiak azonban örömmel idő előtt kikotytyantották a titkot s nagy lett a felháborodás a szélső szabadelpvűek között. A mai reggeli lap tudósítások csak kis tükrét adják annak, ami tegnap történt a szabadelpvűpártban s most már valószínű az is, hogy Apponyi belügyminisztersége ismét vízbe esett.“

A *Bud. Tagblatt* azt írja, hogy Gajári és Kubinyi fogadalmat tettek, hogy azonnal kilépnek a szabadelpvű pártból, mihelyt Apponyi miniszter lesz.

A *M. Estilap* mai száma írja: A képviselőházban viharos ülések idején alig volt annyi ember s akkora izgalom, mint ma délelőtt. Apponyi elnök már kora reggel bejött a Házba s rövid idő múlva tele volt az elnöki hivatal a volt nemzeti párt tagjaival. Biztos forrásból eredő értesülésünk szerint a szabadelpvűpárt körben tegnap történt dolgok miatt, amikor az ó-szabadelpvűek határozottan szembeálltak Apponyi esetleges jelöltségével, ma került határozott formában kifejezésre az az óhaj, hogy a nemzeti párt benn a szabadelpvűpártban tisztázhassa a helyzetet s az esetre, ha rövidesen megnyugtató feleletet nem kapnak, kívánják a szabadelpvűpártból. Apponyit módfelett elkedvetlenítették a tegnapi est hírei, úgy, hogy határozott dologként beszélnek, hogy semmi esetre sem vállal miniszteri tárcát.

Apponyi és a pártok.

Késő éjjel jelenti budapesti tudósítónk: A szabadelpvű pártban ma már nagyobb a bizalom a megoldás sikerére nézve. A frontok, melyek Apponyi ellen támadtak, s az ó-liberálisok, kik kilépéssel fenyegetőztek, meggondolták a dolgot. Azon reményben, hogy a párt katonai programja lehetőség a megoldásra és hogy a korona ehhez hozzájárulását fogja adni, azt hangoztatják a szabadelpvű párt körében, hogy ez oly vivmány, melyért a személyektől el kell tekinteni, és bárki is nyújtja, el kell fogadni.

A volt nemzeti pártiaknak az a követelésük, hogy Apponyinak, kinek nagy része van a válság megoldásában, helyet kell adni a kabinetben. Az ó-liberálisok nem akarnak belemenni abba, hogy a belügyi tárcát vezesse Apponyi. Attól tartanak, hogy a választások alkalmával nagyon fogja érvényesíteni befolyását.

Eme ellentétes kívánságok dacára is, azt hiszik azonban, hogy a harc, mely a

szabadelvű pártban kitört, nem fog semmiféle komoly következményekkel járni.

Tisztek és katonák.

László-Ádám gróf udvarhelymegyei főjegyzőt tudvalevőleg *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök felfüggesztette a minap állásától, mert a főjegyző egy önkéntesen belépni akaró hadkötelestől megtagadta a belépési nyilatkozat kiállítását.

A felfüggesztett főjegyzőhöz ma több *buda-pesti három évet kiszolgált katoná* üdvözlő levelet küldött, melyben ezeket mondják:

Mi, a törvényes három esztendőn is túl bentartott katonák, üdvözljük hazafias és a magyar igaz alkotmányosságot előmozdító eljárásáért a nemes gróf urat. Edes magyar hazánk iránti igaz üdv érzetünk és hazánk fennállását előmozdítani törekvő igyekezetünk parancsolja, hogy *továbbra is tartsuk azt a helyzetet*, a mely — meg vagyunk róla győződve — csak előmozdítani fogja nemzeti önállóságunk eljöveteit.

Egy katonaviselt ember a *magyar tisztek áthelyezése* kérdéséről a következőket írja:

Az utóbbi hetekben a hadsereg rendeleti lapjában olvasni lehet, hogy a magyar honos tiszteket lassankint áthelyezik a magyar ezredbe. Ennek az intézkedésnek a magyar nemzet és a magyar érdek vajmi kevés hasznát veszi, ha továbbra is így folytatódik, mert a *hadügyminisztérium a román tiszteket román ezredbe helyezte át*. Ezek a tisztek pedig *oláh politikát* üznek földijeik körében, még pedig ultra-oláh politikát.

Ezek az urak mindenütt, utcán és kávéházakban, tüntetve és következetesen oláhul beszélnek, holott a magyar tiszteknél meg van tiltva, hogy nyilvános helyen egymást közt is magyarul beszéljenek. Erre jó volna felhívni a hadügyminiszter figyelmét.

SZÍNHÁZ ES IRCDALOM.

A színház műsora:

Szerda: *Suhanc*, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: *Gyimesi vadvirág*, népszimű. (Páros bérlet.)
Péntek: *Hoffmann meséi*, opera. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Délután: *II. Rákóczi Ferenc fogsága*, szimű. Este: *Titok*, vígjáték. (Páros bérlet.)

* **A nyári színház bére.** *Zilahy* Gyula színházigazgató kérvényt adott be a városhoz, hogy a nyári színház hátralékos bérét havi részletekben fizethesse meg. Ha a halasztást megkapja, úgy 1905. év végéig fogja az összeget törleszteni. Mellékelten 500 koronát küldött azzal, hogy havonta 400—1000 koro a között változó összeget fizet. Kérvényében panaszkodik az *állandósítás ellen*, melyet Arad nem bír meg. Az ügy a város közgyűlése elé kerül.

* **Hoffmann meséi.** A legérdekesebb zene-talentumok egyike kétségkívül *Jaques Offenbach*, akinek *Hoffmann meséi* című operája, melyet az aradi közönség is igen jól ismer, máig is megoldatlan probléma: az önmagával küzdő *genie* problémája. A dalmű hervadhatatlan szépségei hatás dolgában mit se vesztek az évek során, ma is oly erősek és imponálóak, mint mikor először indultak világhódító körútra. Az őszi szezonban pénteken este kerül először színre nálunk a *Hoffmann meséi*, *Zilahy* nével a hármas női főszerepben, míg *Hoffmann Bejczy*, a hármas férfi szerepét pedig *Békéssy* fogja énekelni. *Zilahy* nével tudvalevőleg Makón mutatkozott be először Hoffmannban, teljesen meghódítva úgy ének, mint játékbéli kiválóságaival az ottani közönséget. Az opera többi szerepeit *Sarkadi*, *Polgár*, *Füredi* és *B. Répássy Gusztó* játsszák.

* **A cigányverseny.** Október 30-án lesz az Aradi Nemzeti Színházban *Dankó* Pista népsziművének, a „*Cigányélet*“-nek a bemutatója,

s ezzel egyidejűleg kezdődik meg több nevesebb cigánybanda hangversenyzése is. Tegnap számunkban említettük, hogy a zenekari mérkőzéseket egy ad hoc zsűri fogja megbírálni. Ma küldötte el *Zilahy* Gyula színházigazgató a következő felszólító levelet a bizottság leendő tagjaihoz:

Dankó P. stának „A cigányélet” című népsziművét október hó 30-iki műsorra tettem. Ezt az előadást a helybeli és nevesebb vidéki cigányzenekarok művészi versenyével kötöm össze, épp úgy, amint az mostanában a Népszínházban adatott. Ezen előadásból bizonyos számalékokat halhatatlan dalköltő szobra javára szándékozom juttatni. A versenybírók egyik tagjaként Nagyságodat vagyok bátor felkérni, abban a reményben, hogy ezen tisztséget a hazafias és művészi ügy érdekében elvállalni szíves lesz. Szíves elhatározását kérve, maradtam őszinte tisztelettel, *Zilahy* Gyula, igazgató. A zsűri tagjai lesznek: *Urbán Iván* elnök, *Institoris Kálmán*, *Odry Lehel*, *Nikolits Döme*, *Vincze Miklós*, *Unger Mór*, *Va. Sándor dr.*, *Leopold Zsigmond*, *Zoltay Mátyás*, *Müller Károly*, *Stauber József*, *Schröder Béla*, *Vajda Lajos*, *Krispin József*, *Mandl Vilmos dr.*, *Edvi-Ilés László*.

* **Parlagi Kornélia betegsége.** *Parlagi* Kornélia, a nagyváradi Szigeti színház bájos szubrett-primadonnája pár nappal ezelőtt komolyan megbetegedett. A szezon kezdete óta gyöngékedett és a legnagyobb erőfeszítéssel énekelte el egymásután a legnehezebb szerepeket, míg végre heves torokgyulladás miatt kénytelen volt betegeket jelenteni. Állapota most már jobbra fordult, de még napokig nem játszhatik.

* **A Gyimesi vadvirág.** *Géczy* István hatásos népsziműve, a „*Gyimesi vadvirág*” csütörtökön este kerül az idén először színre. A darab a színháznak csaknem egész művészi személyzetét foglalkoztatja, közreműködnek benne ugyanis: *B. Maár Julia*, *Fóti Frida*, *Sz. Karácsonyi Mariska*, *Pajor Ágnes*, *Follinuszné. Békéssy Gyula*, *Könyves Jenő*, *Polgár Sándor*, *Sarkadi Aladár*, *Simon Jenő*, *Füredi és Juhász*.

* **Ifjusági előadás.** A szerda délutánra hirdetett ifjusági előadás a tanintézetű igazgatók kérélmére folytán elmarad, illetve szombaton délutánra helyeztetik át, a *II. Rákóczi Ferenc fogsága* című történelmi szimű tehát ez alkalommal kerül színre. Szerdán este a *Suhancot* adják.

A főispán fia.

(Regényes kaland a milliókig.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 20.

A milliók és a csodák hazájából regényes házasság híre érkezett. Tuj az Océánon egymásra talált két szív és boldog frigyben egyesült. Sok viszontagság után a világ körül való forgásában célhoz ért egy kalandos élet, millióknak ura lett az elszegényedett gentry fiú, a ki büszke prédikátumain kívül semmit sem menthetett meg a pusztulásból.

Ujfalussy György, Szabolcsvármegye hajdani főispánjának a fia hőse ennek az érdekes történetnek. A fiatal ember Budapesten szolgált hosszabb ideig, mint huszárfőhadnagy. Időközben a fényes atillát is kellett tennie s mikor főhadnagyi rangjáról lemondott, Nagyváradra ment, a hol-kiszívetésű hivatalnok lett a pénzügyigazgatóságának.

Mikor lekerült, híres, gálánt kalandjairól ismerős volt már a neve, s akkortájt emlegették két fővárosi önkéntessel való afféjét is, mely a maga idején országos feltűnést keltett.

Az elegáns, mulató fiatal ember a régi huszáros allűrökkel lépett fel s ugyancsak meggyűltek a lovagias ügyei. Egy párbaja csaknem tragikusan végződött rá nézve. E súlyos párbaj után visszavonult a zajos nyilvános-

ságtól. Egyszer aztán gondolt egy nagyot, lemondott az állásáról, s *Nagy* Dezső cimbalom-művésszel szerencsét keresni, áthajózott a szabad Amerikába.

A tengeren túl azonban megpróbáltatások vártak rá, s az egykori huszártiszt tíz körmével kaparta össze a mindenlapra valóját. Eős munkát végzett egy hajón, azután egy cirkuszt szerződött Newyorkban, néhány hónap óta pedig nem jött hír róla.

Most aztán meglepő, ujságot hozott az amerikai posta. Az egykor híres gavalér mégis megtalálta amit kereset: a szerencsésjét. *Ujfalussy* György Brooklynban feleségül vette *K. Viola* kisasszonyt, egy Magyarországból kivándorolt milliomas leányát.

A vőlegény és a menyasszony gyermek-kori játszótársak voltak, s annyi év után most találkoztak hazájuktól oly távol. Az esküvő most történt meg. Tanúk voltak *Földváry* Pál és *Percei* Béla, a vőlegény kivándorolt barátai.

Az elmaradt esküvő.

(A Fedák-Szilágyi nász.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 20.

A budapesti terézvárosi templomban vasárnap délben családostól szívvel oszlott szét egy díszes lakodalom násznapja. Esküvőt vártak, érdekeset: *Fedák* István beregszászi rendőrkapitánynak, *Fedák* Sári testvérbátyjának kellett volna megesküdnie *Szilágyi* Agotával, *Szilágyi* Arabela operaénekesnő leányával. Az esküvő azonban elmaradt „egy fontos, eddig még be nem szerzett okirat hiánya miatt.” Ennyit tud a publikum a mai lepkéből is.

Hanem ez még nem oly köztudomásu, hogy mi volt az a „fontos, eddig be nem szerzett okirat,” a mely az esküvő elmaradását okozta. Ezt az alábbi, fölöttébb érdekes tudósítás világítja meg:

A hiányzó okirat: a *keresztlevelel* volt. *Szilágyi* (Spiegl) *Arabella*, a ki maga zsidó hitű, *Ágosta* leányát születésétől kezdve a római katolikus vallásban neveltette. A törvények értelmében — a felek megegyezésének hiányában, — a leány az anya vallását tartozik követni s azt csak tizennyolc éves kora után hagyhatja el.

Szilágyi *Agota* tehát, bár római katolikusnak nevelődött, és annak tekintették is, miután tizennyolc éves korát még nem haladta meg, voltaképen zsidó. Ezt a körülményt azonban csupán közvetlenül az esküvő előtt tisztázták, úgy, hogy az egyházi házasságkötés nem volt megtartható. Megtehették volna, hogy csupán az anyakönyvvezető előtt kötnék házasságot, de a vőlegény kijelentette, hogy vár, amíg menyasszonya betölti a tizennyolcadik esztendőt s akkor áttérhet az ő vallására.

Addigra tehát elhalasztották az esküvőt. A menyasszonyi ruhát s a mirtus koszorút ellették, a lakoma elmaradt, s az érdekelteken kívül csupán a terézvárosi plébánia-templom közönsége haragudott meg, hogy egy pazar esküvő látványosságától elesett.

SPORT.

+ **Díjnyertes aradi sportkiállítások.** Az idei agancskiállítás ma nyílt meg a budapesti Royal-szállóban. A kiállítás anyagának bírálatát az erre kinevezett jury már elvégezte. E szerint a nyílt területen lőtt szarvasagancsok között első díjat nyerte a gr. *Almásy Imre* által *Díjgyőrön* (Borsodm.) lőtt 18-as, második lett a gr. *Hunyady* *Károly* *Trojáson* (Aradm.) elejtett 14-ese, a nyolcadikat *József* *Agost* főherceg 16-osa. Ózagancsok közül első díjat *Óry* *Aladá* (Arad), másodikikat gróf *Erdődy* *István*, harmadikat ifj. *Havas* *János* nyerte. Zergekampóknál első hg. *Odescalchi* *Zuárd* által kiállított, második a gróf *Wenckheim* *László*, a harmadik gr. *Degenfeld* *Pálé* lett.

Szentes Vidor halála.

(A makói társadalom gyásza.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 20.

Makó városnak és Csanádmegyének nagy halottja van: Szentes Vidor kir. közjegyző, törvényhatósági bizottsági tag, a makói szabadelvű párt elnöke, tegnap este 9 órakor tüdőgyulladásban váratlanul elhunyt.

Szentes Vidorban a szomszéd vármegye egyik legnépszerűbb, legderekabb tagját vesztette el. Minden közérdekű, politikai és társadalmi mozgalomban résztvevő, talpraesett érveivel, logikus felfogásával, meggyőző erejű beszédével nemcsak iránymutató a vitatkozóknak, de a határokat is erősen befolyásolta. Rendkívül népszerű, minden körben nagyrabecsült és tisztelt ember volt, akinek halálát őszinte részvétellel fogadják az egész csanádmegyei társadalom.

Zászlóvivője, lelke, vezetője volt hosszú éveken át a csanádmegyei és makói szabadelvű pártnak. Ugy a vármegye, mint a város törvényhatóságában virilis jogon helyet foglalt. A makói takarékpénztár elnökét, a kaszinó alelnökét s a társulatok és egyesületek egész seregét tiszteletbeli, vagy választmányi tagját vesztette el benne. A szegedi kir. közjegyzői kamara Széll Akos halála után elnökévé választotta meg, a király pedig érdemei elismerésül a Ferenc József-renddel tüntette ki.

Szentes Vidor halálhírét mély részvétellel fogadták Aradon is, hol a boldogultnak sok személyes jó barátja s még több tisztelője volt.

Halála váratlanul következett be. Senki sem hitte volna ismerősei közül, hogy az erős, egészséges testalkatú, friss szellemi képességű, agilis ember ily hirtelen kiszemledjen.

Az Arad melletti Paulison Szentes Vidornak szép szülője van, ahol most folyik a szüret. Pénteken este onnan ment haza Makóra beteg. Orvosai: Dózsa Lajos dr. kórházi főorvos és Bauer Ignác dr. járási orvos azóta úgyszólván folyton betegágyánál állottak, a tüdőgyulladás azonban oly erővel lépett fel, oly rohamosan pusztította az erős ember szervezetét, hogy a megmentésről szó sem lehetett. Szombaton már óriási vá növekedett a láza s vasárnap estétől kezdve egy pillanatra sem tért magához.

Ozvegyén kívül három leánya gyászolja, kik közül kettő férjnél van. Anna Thaisz Géza csanádmegyei központi szolgabírónak, Boriska pedig Knobla Ferenc cs. és kir. tüzérezrednagynak a neje, egy leánykája kiskoru.

HIREK.

Agyonlőtt tömeggondnok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 20.

Halálos kimenetelű gyilkossági merénylet történt a dunántúli Szent-András községben, ahol Flesch Lipót ügyvédet egy tönkrement gazdaember agyonlőtte. Az eset részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk:

Hajdu Illés szentandrászi lakos még a múlt évben is az első gazdák közé tartozott a falujában. Kétszáz holdas birtokot nevezett tulajdonának, amit semmiféle adóig sem tartott. Tavaly történt az eset, hogy Hajdút rávette egy Blumenfeld Ignác nevű odaváló gabonakereskedő a börzejétekra. Hajdu léprement s rövid idő alatt elvesztette összes vagyonát. Csődbe került és tavasz óta Flesch Lipót ügyvéd, Blumenfeld kereskedőnek a sógora kezeli a Hajdu birtokát.

A tönkrement ember nagy önmegragadás-

sal nézte végig a nyáron, hogy azon a szép buzaföldeken, amelyeket még ő vetett be, a termést más aratja le s éppen azok kótyavetyélik el a vagyonát, akik őt tönkrejuttatták. Min ezt azonban leküzdötte. De azt már nem tudta elnézni, hogy az ő szülőjében is más születjen. A tömeggondnok emberei megkezdték a szüretet Hajdu szülőjében.

Tíz óra tájban megérkezett a szülőbe Flesch Lipót ügyvéd is sógora, Blumenfeld Ignác társaságában. Alighogy megérkeztek, az ügyvéd és sógora a présház előtt beszélgettek, amikor egy lövés dördült el a szomszédos kukoricából s az ügyvéd mellén találva, összeesett. Blumenfeld a lövés után bemenekült a présházba. A szüretelő munkások látták, hogy a kukoricából Hajdu Illés menekült el fegyverrel a kezében. Hajdu nem is titkolta, hogy ő volt a gyilkos, sőt amikor a csendőrség nála megjelent, bevallotta, hogy ő lötte le az ügyvédet, akit nem volt ugyan szándéka meglőni, de ezért nem sajnálja. A golyót Blumenfeldnek szánta, aki őt tönkretette. Ha most — mint mondta — nem is sikerült célját elérni, majd eljön az idő, amikor Blumenfeldre is rákerül a sor.

Az ügyvédet halva vitték le a községbe, honnan táviratilag értesítették Ujvárott lakó családját. A merénylőt letartóztatták.

— Személyi hírek. Meskó Sándor dr. Csanádmegye főispánja és Schubart Pál dr. porosz titkos tanácsos Berlinből, Aradra érkeztek, hogy az arad-csanádi vasutak igazgatósági ülésén részt vegyenek. Ugyancsak Aradra érkezett Margitay József miniszteri osztálytanácsos, továbbá Rutkay huszárezredes Nagyváradról.

— Hieronymi Aradon. Hieronymi Károly, belső titkos tanácsos, országgyűlési képviselő a ma esti gyorsvonattal Budapestről Aradra érkezett. Az arad-csanádi vasutak igazgatósági ülése és a waggongyár közgyűlése hezt kide, melyeken résztvesz.

— Románok a nemzeti követelések ellen. Nagyszébenből sürgönyzik: A román nemzeti párt vezető egyéniségei tegnap értekezletet tartottak, melyen az aktivitás mellett emeltek szót. Vlăd Aurél dr. országgyűlési képviselőt megbízták, hogy a képviselőházban a román nemzeti párt nevében nyilatkozzék a hadsereget illető magyar nemzeti követelések ellen.

— Rákóczi sirjánál. Konstantinápolyból jelentik: A Rákóczi sirjához zarándokló társaság csütörtökön magyar lobogókkal díszített hajón meglátogatta Szkutarit, hol megnató szertartással több koszorút tettek le. Beszédet mondott Lung György fővárosi tanácsnok és Kelemen Samu Szatmárról. Pénteken az összes résztvevők jelen voltak a szelamlíkon és a nagykövet a zarándoklat vezető bizottságát bevitte a szultáni kioszkba, hol jelen volt a diplomáciai testület, a szultán szárnysegéde és a társaság mellé beosztott díszszolgát.

A szultán az összegyűlést szívélyesen üdvözölte. A magyarok viharos éljenkiáltásokban törtek ki. A szertartás után a nagykövet bemutatta a bizottságot a szultánnak, ki szívesen fogadta az átnyújtott díszes feliratot. Dessewffy Arisztid francia beszéddel szólította meg az uralkodót, ki kezét fogott a bizottság tagjaival és Dessewffy köszönő szavaira azt válaszolta, hogy követve elődei példáját, barátságos érzellemmel van a magyarok iránt és azt kívánja, hogy kellemes napokat töltsenek birodalmában. Kijelentette továbbá, hogy rendeltetést adott, hogy mindent mutassanak meg a magyaroknak és személyesen meghívta a kirándulókat a peral palotában adandó díszbédre. A kiváló fontosságú dîner-n a szultánt Redvan basa és Fazıl bej képviselték. Lakoma közben elsőnek Redvan basa mondott török nyelven

pohárköszöntőt, éltetve a magyar népet és királyát. Majd Dessewffy Arisztid a szultánt francia nyelven köszöntötte fel, mely után felhangzott a török himnusz és a Rákóczi-induló. Vossinszky apát a török népet, Lung György Konstantinápoly fővárost éltette. Dessewffy Arisztid, Szadeczky egyetemi tanárt, Vossinszky apátot és Lung tanácsnokot mint a zarándoklat bizottságát, az Ozmanje rend tiszti keresztjével tüntették ki. Bathlen grófnők, Kemény és Haier bárónők a Sefakat rendjelet kapták. Szombaton és vasárnap Izmidbe rándultak ki a zarándokló Thököly sirjának megkoszoruzására, hol az örmény papok tartottak istentiszteletet és Vinczevidy torontáli földbirtokos mondott beszédet. Szadeczky egyetemi tanár fia Thaly Thököly sirján című költeményét szavalta, majd az egész társaság a himnuszt és a Szózatot énekelte. Holnap az egész társaság Rodostóra indul.

— Korai hó Október hónapban vagyunk, amikor visszamosolyog a nyár életeréje, s a napsugarak néha még hővel tudnak csókolni. Ettől a késői szerelemtől piroslik némely fán a levél, mielőtt lehullana a pusztulásba. Az idén nagyon hamar kihűlt a nap szerelmes kedve, a nyár úgy látszik elpazarolta az erejét, s az idő olyan kiélt, mint a modern ember, s ősz felé csak fájni tud már. Ebbe a kellemetlenül csunya őszbe beleszólt az ijesztő vég: a tél. Ma este a szitáló, hideg esővel együtt elkezdett hullani a hó. Ritkán esett még, a földre érve el is olvadt, de az utcánjárók felöltőjén, kabátján csillogva megállott. — Erősebben jelentkezett a korai tél Biharfüreden, honnan a következőket jelentik: A bihari havasokban tegnap hó esett. Megindult a havazás és beborította fehér leplével az egész téjat. Biharfüred egészen téli képet nyújt. A kedves nyaralóhely minden épülete hóval van borítva és tiszta fehérség fekszik az egész vidéken. A korai télnak természetesen nem igen örül a szegény lakosság, csak vadászembereknek, különösen a szalonkát kedvelőknek telik örömeük a hóban, a mely annyira megkönnyíti a vadászatot.

— A waggongyár közgyűlése. Az aradi Weitzer féle waggongyár és vasöntőde részvénytársaság holnap, szerdán délelőtt tíz órakor tartja az évi rendes közgyűlést.

— Betörés az ujaradi adóhivatalba. Az éjszaka egy órakor — mint tudósítónk telefonon jelenti — ismeretlen egyének betörték az ujaradi adóhivatal helyiségeibe. A hivatali helyiség vasajtáját s azonkívül két faajtót felfeszítve jutottak el a nehéz vas pénzszekrényhez, azt helyéről egy méternyire elhúzták, de munkájukban, melyet zajjal folytattak, megzavarta a házban lakó szolgaszemélyzet, a telekkönyvi hivatal szolgálója, aki hamarosan figyelmessé tette az adóhivatal szolgáját is s közösen a börtönőrt felköltve igyekeztek a betörők elfogására. A tettesek azonban többen voltak s egyikük kívülről figyelte az eseményeket, mihelyt észrevette, hogy megcsiphetik őket, értesítette társait, kikkel sikerült a mellékutcára vezető kerteken keresztül elmenekülniök. A vizsgálat a betörés ügyében még az éj folyamán megindult, a csendőrség azonnal kezébe vette a nyomozás ügyét. Az adóhivatal egész személyzete az éj folyamán a tárnokkal rovincsolást vezetett. Pénzhiány aligha lesz. Bünszerszámot azonban találtak, egy fejszét és egy vésőt, a fejsze a tárnok asztalán maradt, a véső a vaskassza körül a földön, azonkívül egy darab gyertya. Fel volt törve valamennyi hivatalnok asztalfiókja, de hogy onnan mi hiányzik, még ezután állapítják meg. Az esetről az ujaradi előjáróság még az éj folyamán értesítést küldött az aradi rendőrségnek is.

— **Áthelyezett katonatisztek.** A hadsereg rendeleti lapja közli, hogy *Hübner Géza* csász. és kir. 8-ik Hadik-huszárezredbeli főhadnagy áthelyeztetett Aradról a 14-ik huszárezredhez, *Hosszu Jusztin* hadnagy pedig a 92-ik gyalogezredtől a csász. és kir. 33-ik gyalogezredhez.

— **Eljárás Margra ellen.** A román egyházi kongresszus, mint Nagyszebenből sürgönyzik, ma ülést tartott, a melyen *Mangra Vazul* nagyvárad püspöki helynök sajtóügyi támadásával szemben követendő eljárás dolgában határoztak. *Metianu János* érsek indítványozta, hogy a *fegyelmi hatóság* elé vitessék az ügy, *Suciu János* dr. aradi ügyvéd pedig a mellett volt, hogy a *püspöki szinódust* bizzák meg az eljárás megindításával. Az érsek indítványát *Mangra* barátai *lessavasták*.

— **A tüntetések epilógusa.** A szegedi korszoru afférből származott tüntetések epilógusának tekinthető az az előadói javaslat, amely ma az ottani városi tanács elé került. Azon a nevezetes napon, mint emlékezetes, az ingerült közönség kövekkel megostromolta a Mars téri kaszárnyát és 54 ablakot bevert. Az ezredparancsnokság kérelme most az, hogy a város viselje a kárt, mert a kaszárnya a város tulajdona. A tanács a beüvegeztetést *elrendelte*.

— **Házasság.** *May Imre* temesvári nagykereskedő, a *Weisz Gerzson* és társa cég főnöke tegnapi délután tartotta házasságát *Blau Erzsi* kisasszonnyal, *Blau Dávid* temesvári szeszgyáros leányával. A házasságkötésen óriási előkelő közönség volt jelen, közöttük aradiak is nagy számmal.

— **Számtisztli kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Szechy Gyula* aradi pénzügyi számgyakornokot a győri kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvédelemhez pénzügyi számtisztli nevezte ki.

— **Sándor király szobra — Magyarországon.** A meggyilkolt *Sándor* szerb király hível mozgalmat indítottak, hogy szobrot állítsanak Sándor királynak. Már a gyűjtés is megkezdődött, mert a szobrot közadakozásból akarják létrehozni. Mint Bécsből táviratozzák, a szobrot *magyar területen* akarják fellátni s e végből a mozgalom kezdeményezői engedelmérül *Ferenc József* királyhoz folyamodtak.

— **Eljegyzés.** *Blau Ármin* aradi kereskedő eljegyezte *Fried Mariska* kisasszonyt özv. *Fried Adolfiné* kedves és szép leányát Aradon.

— **Dédelgetik a katonákat Olmützből távfratozzák:** A napokban vonultak be ide az ujoncok. A tisztek és altisztek szigorú parancsot kaptak, hogy a katonákkal *szelíden bánjanak*, mert a ki velők szemben brutálisan viselkedik, azt *haditörvényszék* elé állítják és szigorúan megbüntetik.

— **A nyomdák vizsgálata.** A kereskedelemügyi miniszter értesítette Aradvárosát, hogy az iparfelügyelői vizsgálatokat a nyomdákra és betűöntődékre is kiterjesztette.

— **Aradi gonosztevő Hamburgban.** Ma megkeresés érkezett az aradi rendőrséghez Hamburgból. *Jurka István* 41 éves kovácslegényt *rablás* miatt letartóztatták ott s az irataiból azt allapították meg, hogy *Aradra való*. Kérdést intéztek az aradi rendőrséghez, hogy nem üldözik-e itt valamely gonoszlettért, Aradon azonban semmit sem tudnak róla.

— **Rossz hír a gazdasszonyoknak.** A múlt héten az a hír járta be a lapokat, hogy a *petróleum* hamarosan olcsóbb lesz, mert a termelők és a finomítók a tervbe vett kartell nem tudják megkötni s így a konkurenciából a fogyasztó közönségnek lesz haszna. Nos hát, ez a hír nem igaz. A petróleum-termelők és a finomítók pár nappal ezelőtt megegyeztek, minekutána az egyetlen huzódó is kötélnek állt. A petróleum tehát nem olcsóbb, hanem *drágább* lesz, amint megdrágult minden, révén a

kárteleknek, amelyek csodálatos módon mindig sikerülnek.

— **Lebaudi és a burok.** *Lebaudi Jacques* párisi gyáros tudvalevőleg megalapította a Szahara császárságot, a melynek ő az uralkodója. Az ujdonsült császár tárgyalásba ereszkedett több bur vezérrel s meghívta őket generálisoknak a szaharai császárságba. A burok már-már engedtek a felkérésnek, de a mikor megtudták, hogy *Lebaudi* az abszolút császársághoz ragaszkodik, szó nélkül megfordultak és magára hagyták a császárt.

— **Uj postamesternő.** A nagyvárad kir. posta-távíró igazgatóság özv. *Grózné Poinár Malvinát* *Alecsilra* postameserré nevezte ki.

— **Husz óráig a medvefogóban.** Borzasztó kalandja volt egy *Haplása* nevű fiatal embernek Csehországban. Néhány nap óta egy *Kapzon* nevű erdőőrnek vendége volt, s gyakran sétálgatott az erdőben egyedül. A minap is sétára indult, s nyolc órai ut után egy drótkerítéssel körülvett erdőrészhöz ért. A kerítés ajtajában egy *medvefogó* állott, hatvan kiló súlyú lecsapódó készülékkel. A fiatal ember nézegette a fogót, miközben annak *csapója lezuhant, s őt maga alá szorította*. Oly nagy erővel fogta, hogy nem tudott szabadulni, kiabálására pedig nem jött arra senki. Végül *husz órai kínlás után* megtalálta a medvefogó kulcsát, melylyel a készüléket kinyitotta és megszabadult. A fogó belevágódott testébe s annyi vért vesztett, hogy az erdő közepén eszméletlenül összerogyott. Itt talált rá házigazdája, *Kapzon* erdőőr, aki azután haza vitte.

— **Betörés Ujaradon.** *Ujaradról* jelentik lapunknak, hogy ott az éjelen ismeretlen tettesek betörték *Plechl Ferenc* ottani lakos lakásába, honnan a szekrények feltörése után *háromezer korona* értékű ékszert loptak el. A tetteseket nem omozza a csendőrség.

— **Halálból a halálba.** *Nagyváradról* írják: *Pozsár József* debreceni születésű 68 éves volt vasuti munkás, a kit hosszas betegsége miatt nemrégiben bocsátottak el a szolgálatból, tegnap délután a belényesi személyvonat elé feküdt a sínekre a műtrágyagyár előtt. A mozdony hóseprője a síneken keresztbe fekvő embert befordította a sínek közé. A vonat egészen keresztül ment Pozsáron, de semmiféle sérülést nem ejtett rajta egy kis horzsoláson kívül. A vonatvezető azonnal megállította a vonatot és Pozsárt, a ki talpra állott, bekísértette egy vasuti alkalmazottal a velencei állomásfőnökhöz. Itt Pozsár egy darab papirosra a következőket írta fel; „Ne várják engem soha többé!” Ezután bement a harmadik osztályú váróterem helyiségébe, a hol összeesett és nyomban meghalt. A hullán semmiféle külső sérülés nem látszott s így az orvosi vélemény szerint valószínűleg az izgatalom okozta a halált.

— **Lövés az ablakon át.** Magyar Szákoson tegnap este *Reck Sándor* helyettes jegyző lakásának ablakán belőttek. Az ismeretlen tettes két lövést tett, de szerencsére egyik sem okozott kárt emberben.

— **Leszakadt menyezef.** Budapestről jelentik: Ma délelőtt nagy riadalmat okozott a Kossuth Lajos-utcában a belváros egyik legrozogább házának a dűledezése. A Kossuth Lajos-utca 15. számú házában *Görög István* üvegkereskedésének a menyezete beomlott, *izzé porrá zuvva az üzletben mindent*. Szerencsére emberéletben kár nem esett. A ház annyira rozoga, hogy a bizottság több kilakoltatást fog eszközölni.

— **Gyermekrabló nagyanya** Sajátságos ügyben folytat vizsgálatot vasárnap óta a fővárosi rendőrség. Egy fiatal leány a főszereplője az ügynek. A leány nyomtalanul eltűnt és mint maga az anya állítja, felő, hogy elrabolták. A feljelentést tevő urinő, *M. M.* egy özvegy assz-

zony, a Császár fürdőben nyaralt. Fürdőzése alatt egy nőrokonának adta át gondozás végéig a 13 éves *Mártha* nevű leányát. *Mártha* 13 éves kora dacára már szépen fejlett, csinos leány. Történt aztán, hogy annál a nőrokonnál, a kinél a szép *Mártha* gondozóban volt, megjelent a leány nagyanyja, ez a múlt hó végén volt. A nagyanya egy ideig elbeszélgetett vele, majd távozóban így szólt:

— *Mártha*, jer velem, veszek neked egy kis gallért és köpeny. Közeledik az ős és szükséged van rá.

Nagyanya és unoka erre távoztak, de többé nem tértek vissza. *M. M.* né azonban levelet kapott a nagyanyjától (neki anyósa férje után), a melyben ez azt írja, hogy a gyermeket végképpen magához vette, nem adja ki soha, miután nem engedheti meg azt, hogy a gyermekből, egy nemes ember gyermekéből eselédet csináljanak, vagy a mint más oldalról hallotta, eladják egy gazdag urnak, ha már 14 éves múlt. Hiábavaló volt az anya minden könyörgése, nem kapta vissza a szép *Márthát*. A nagyanya hajthatatlan maradt, sőt ugy elrejtette valahol a leányt, hogy nem is lehetett nyomára jutni. Az anya, aki a rendőrség előtt tagadta, hogy neki leányával gonosz szándékai volnának, kérte, hogy kutassák ki leánya rejtékhelyét és adják vissza neki.

— **Üzérkedés a halállal.** Hogy valaki saját halálával becsapjon egész társulatot, arra még nem akadt eddig példa. Brüsszelből most ilyen lehetetlen esetet írnak. Egy odaváló nagy életbiztosító társaság pörrel indított valami *Vanhoerst* nevű család ellen, mert a család feje öngyilkosságával rászédte a biztosító társulatot. Ugy történt a dolog, hogy pár héttel ezelőtt egy *Vanhoerst Richárd* nevű kereskedő egjelent a biztosító társulatnál és 200.000 frankra biztosította az életét a családjára. Három nappal a kötés után *Vanhoerst* lezuhant annak a háznak a harmadik emeletéről, amelyben lakott. A különös esett mindjárt gyanut keltezt, de bizonyítani nem lehetett semmit s így a társulat kénytelen volt a 200.000 frankot a családnak kifizetni. Együttal megbízott azonban a társaság hét ügyes detektivet, hogy pillantsanak a homályos esett titkai közé. A detektivek hamarosan meg is tudták, hogy a balesett áldozata a legzsilább anyagi örölmények közt volt s olyan üzleti rendellenességeket követett el, amikért néhány évi börtönt kapott volna, ha bevárja azok következményeit. Egy barátjához írt levelében annak a segítségét kérte és azt hangoztatta, ha nem segít rajta föbe fogja, magát lőni. A gyanunak mind több ehez hasonló bizonyítéka van már együtt, amikből valószínűnek látszik, hogy *Vanhoerst* nem véletlenül esett le a harmadik emeletéről, hanem önként. Azonban egyetlen tanu sincs, aki őt leugrani látta volna. A pör tehát kétes kimenetelű lesz a társaságra nézve.

— **Letartóztatott kereskedő.** *Kucsera Mór* trencsényi zsákkereskedőt ma okirathamisítás miatt a trencsényi vizsgálóbíró megkeresésére a budapesti főkapitányság letartóztatta.

— **Az uri közönséghez.** Harmadik éve, hogy megalakult *Porter Vilmos* Nagy Áruháza Aradon, a Szabadság-téren. A sok cikk közül, melyet a programmba vett, ugyilászk a cipőre helyezi a fősúlyt. S tényleg az áruház cipőraktára napról napra nőtt, igaz öröme a *Porter* cég számos jóbarátainak, akik a vállalat fejlődését rokonszenvvel kísérik. A cipőkészlet már oly tökéletes, hogy a legelengánsabb uri közönséghez fordul *Porter*, hogy sziveskednék a cipő ujdanságokat megtekinteni. Az áruk háttérözöttan versenyen kívülieknek mondhatók. Az uri közönség tehát jól teszi, ha *Portert* felkeresi, tájékozást és meggyőződést szerezve magának arról, hogy az áruház méltóan sorakozik a legmegbízhatóbb és legdélkeletesebb cipő-bevásárlási források mellé. A fényképekdevezmény is igen ajánlatossá teszi a bevásárlást.

— **Dentolin fog-creme** a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

T. Üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat Minorita-palota. — Telefon, 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomlankat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érteklő megbízásokat.

Börtönre ítélt ügyvéd.

(Az elsikkasztott pénzek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 20.

Grün Ede dr. ismert budapesti ügyvéd ellen többrendbeli bünvádi feljelentés tétetett a múlt év folyamán. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy az ügyvéd egész csomó sikkasztást követett el felei kárára. Így a volt Nemzeti szálloda tulajdonosát, *Wunsch* Alfréd bécsi akost csapta be mintegy 10,000 forint erejéig, *Machán* Gusztáv és *Annát* pedig 5960 korona és *Quadrada* Ferencet 250 korona összeg erejéig zárosította meg.

A budapesti ügyvédi kamara a magáról megfélekedezett ügyvédet azonnal felfüggesztette ügyvédi gyakorlatától és most végképen kizárta tagjai sorából.

Ma tárgyalta a kir. tábla harmadik büntető tanácsa Grün Ede dr.-nak és társainak *Machán* Gusztáv és *Anna* kárára elkövetett sikkasztást. Vádlott társai voltak nagybátyja, *Urányi* Miksa állatorvos és két volt segéde *Pető* József és *Radó Rosenbaum* Zsigmond. Utóbbi kettő azért került a vádlottak padjára, mert olyképp akarták a sikkasztó principálist megmenteni, hogy hamis tanúságot tettek arról, hogy *Machán* — egy jámbor német hentes — az elsikkasztott összeget kölcsönbe adta dr. Grün nagybátyjának *Urányinak*.

Machánék ugyanis házat vettek s ennek vételárát átadták dr. Grün Edének, hogy tegye le az eladó kiskorúak javára az árvaszéknél. Grün azonban elsikkasztotta az összeget s midőn *Machánék* erre rájöttek, azzal mentegette magát, hogy hiszen *Machánék* jóváhagyásával átadta az összeg kölcsönkép nagybátyjának *Urányi* Miksának. Két irodai alkalmazottja, *Pető* és *Radó* pedig megerősítették principálisuk eme furfangos csalását.

A törvényszék Grün Ede dr.-t egy évi börtönre ítélte, három vádlottársát pedig felmentette, mivel kiderült, hogy ezek csupán eszközök voltak az ügyvéd manipulációinak fedezésénél.

A kir. táblán *Bucz* Lajos bíró egész délelőtt referálta és ismertette a meglehetősen bő anyagot és a tárgyalási jegyzőkönyvet. Délután a vádlottak kihallgatására került a sor. Miután azonban új tanúk beidézése és kihallgatása vált szükségessé, a tárgyalást az esti órákban elnapolták.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Veszedelmes páciens. A fővárosi betegsegítő egyesületek orvosai körében a múlt év június havában nagy megdöbbenést keltett az a vakmerő támadás, amelyet *Winter* Mór szobafestő intézett *Darvas* Sándor dr., a Zsón egyleti orvos ellen. Június hó 8-án délután *Darvas* Sándor dr. Csömöri-úti lakására több beteg jött az orvosi rendelő óra idejére. Ezek között volt *Winter* Mór is. Az orvos az érkezés sorrendje szerint vizsgálta meg a betegeket. Ez

sehogy sem tetszett *Winter*nek s haragjában előbb egy másik pácienssel, azután pedig magával az orrossal veszett össze. Az orvos csendesítő szavaira az izgága természetű ember annyira dühbe jött, hogy *Darvas* ököllel szemén oly súlyos belső sérülést szenvedett, hogy teljes felgyógyulása *Moór* dr. egyetemi tanársegéd, szemspecialista orvos szakvéleménye szerint 19 napig tartott. *Darvas* Sándor dr. orvos panaszára a büntető törvényszék *Winter* Mór szobafestőt súlyos testi sértés büntetelért helyezte vád alá. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszéknél *Cseke* bíró elnöklése alatt ítélező tanács. A bíróság kihallgatva az eset szemtanuit, *Belopotoczky* kir. ügyész vád- és *Weisz* Odön dr. védelme után bűnösnek mondta ki *Winter* Mór-t a súlyos testi sértés vétségében s ezért 30 korona 10- és 20 korona mellékpénzbüntetésre ítélte. Az ügyész súlyosbíttatásért felebbezett.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, október 20.

Alig szüreteltek, máris télire fordul az időjárás.

Ma reggel 4° R. volt a légmérséklet, hűvös északi széllel, mely később de 7—10° ig emelkedett, este ismét hidegebb lett és a szélis fúj még, úgy hogy a napok előtti esőzés alig tartja néhány napig nedvesen a földet, melyet most serényen szántanak mindentelé.

A kereslet még mindig szűk keretben mozog s a behozott 1500 mm. buza és 500 mm. tengeri napi áron keltak.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.00—10.

Buza közép uj 6.70—6.90.

Tengeri ó 5.70—6.00

Tengeri uj 4.00—4.20.

Rozs uj névleges jegyzés 5.40—5.50.

Arpa uj névleges jegyzés 4.80—5.00.

Zab uj névleges jegyzés 5.00—0.—.

Irányzat változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 20.

Déltőzsde. Buzakinálát gyöngült, vételkódy korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 16,000 métermázsa került forgalomba, változatlanul tartott árakon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás hűvös.

Értéktőzsde. Berlin 1, Páris 15 olcsóbb.

Zárás 12 órakor:

Buza októberre	7.57—7.58
Buza 1904. áprillisa	7.69—7.70
Rozs októberre	6.25—6.26
Rozs 1904. áprillisa	6.47—6.48
Zab októberre	5.40—5.41
Zab 1904. áprillisa	5.62—5.63
Tengeri 1904. áprillisa	6.1—6.20
Tengeri 1904. májusra	5.32—5.33
Ropce októberre	11.80—11.90

Zárás 6 órakor:

Buza októberre	7.57—7.58
Buza 1904. áprillisa	7.70—7.71
Rozs októberre	6.26—6.27
Rozs 1904. áprillisa	6.47—6.48
Zab októberre	5.33—5.34
Zab 1904. áprillisa	5.62—5.63
Tengeri 1904. áprillisa	6.15—6.20
Tengeri 1904. májusra	5.40—5.41
Ropce októberre	11.80—11.90

= Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: *Bachrach* Sándor és társa Budapest. — *Guth* Károly, Prága. — *Mayer* Henrik, *Varaszd.* — *Lehner* Armin, *Győr.* — *Berger* Arnold, *Zsarnóca.*

— *Málnási* Kristóf, *Kézdivásárhely.* — *Link* Vencel, *Platten.* — *Franc* Ferenc, *Ober Altstadt.* — *Pröckl* Antal, *Laibach.*

IDEGENEK ARADON.

— Október 19. —

Fehér Kereszt szálloda. Gróf *Pongrácz* János birtokos *Váguhely.* — *Berger* József utazó Bécs. — *Toldy* Lajos bankhivatalnok *Kisjenő* — *Varanits* Miklós és fia magánzó *Budapest.* — *Risztica* Pál jegyző *Monostor.* — *Dr. Székely* János orvos és neje *Monostor.* — *Pietz* Rezső utazó *Budapest.* — *Pusztafi* Zsigmond utazó *Budapest.* — *Szegváry* Ernő mérnök *Budapest.* — *Beck* Miksa utazó *Bécs.* — *Dr. Fon* Béla ezredorvos és neje *Nagy Kikinda.* *Schlesinger* Sándor tisztartó és neje *Kalocsa.* — *Szidához* József gyáros *Bécs.* — *Steinbach* Sándor utazó *Bécs.* — *Bach* Adolf utazó *Bécs.*

Központi szálloda. Hieronymi Károly országgyűlési képviselő *Budapest.* — *Schnbert* Pál porosz titkos tanácsos *Berlin.* — *Mesko* Sándor főispán *Makó.* — *Wienstruck* Gusztáv kereskedő *Berlin.* — *Dr. Polacsek* Alfréd ügyvéd *Budapest.* — *Manof* János utazó *Bécs.* — *Neufeld* Fülöp utazó *Budapest.* — *Dr. Margitay* József min. oszt. tan. *Budapest.* — *Hehle* Antal kereskedő *Zágráb.* — *Hilmers* Rikárd kereskedő *Bécs.* — *Dulmet* Hugó kereskedő *Bukarest.* — *Teinló* Miklós kereskedő *Bukarest.* — *Rutkai* N. huszárezredes *Nagyvárad.* — *Verkovits* Viktor kapitány *Szeged.* — *Kohn* Miklós utazó *Temesvár.* — *Rob* Akos főhadnagy *Szeged.* — *Kohn* Jakab törzsorvos *Lugos.* — *Scheinberger* Fülöp utazó *Bécs.* — *Frankl* Mór utazó *Budapest.*

Nádor szállod. Szilágyi Gyula birtokos *Kunágota.* — *Heves* Némő mérnök *Mezőhegyes.* — *Schenk* Samu vendéglős *Nagypereg.* — *Fischer* Fülöp ügynök *Szeged.* — *Deutsch* Izidor utazó *Budapest.* — *Frid* Jakab utazó *Bécs.* — *Roth* Ferenc kereskedő *Kerülő.*

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1908. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.31
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 8.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
	Személyvonat este 9.05
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat este 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56
	Pankótáról sztv. este 9.20

Motormenetek

Arad—Városháttér és Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.04	Mezőhegyes felől reg. 6.48
Battonya felé d. u. 12.01	Battonya felől d. e. 11.30
Mezőhegyes felé este 5.29	Battonya felől d. u. 4.01

Arad—Uj-Szent-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 7.13	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.50	Kétegyháza felől d. u. 5.58

AKINEK pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztra, kuicsárra, takarítónőre, kertészre,

gazdasszonyra, mindenestre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége

AKI üzletet, bútort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket,

birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát, eladni vagy venni kíván

AKI férjhez menni v. nősülni óhajt, tanórakat, lakást, állást, ellátást keres vagy ad,

gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanulót felvenni kíván

az **Aradi Közlöny** kishirdetési rovatát használja, ez biztosan eredményre vezet.

Zóna

a zenemű-kölcsöntárban.

Hogy ezen vállalatomat szélesebb körben terjeszthessem s azt minél általánosabbá tegyem, elhatároztam a zenekölcsöntári díj leszállítását és azt máától fogva a következőképpen állapítottam meg: Havi kölcsöndíj I kor. 40 fillér, vagy hangjegyenként fizetve 14 fillér.

Tekintve, hogy zenekölcsöntárunk bármely számottevő és minden új zeneművet tartalmazza. — óriási előnyt képez, hogy néhány fillérenyi kölcsöndíjért az egész zenemű irodalom megszerzésén meg van nyitva a közönség számára. Szembeálló továbbá azon előny is, hogy a zenemű vásárlók is a szezon újdonságait megvétel előtt átjászhatják és megismerhetik. Így pl. a „Drótostót“, „Fifine“, „Tavaszi“, „Sirató“, „Ütött-kopott a hegedűm“, „Küry daloskönyve“, „Altató dal“, „Dankó újabb dalai“, „Pesti nők“, „Glühwürmchen Idyll“, „Moharózsza“, „Eladott menyasszony“, „Amice-Fritz“, stb. stb. zenekölcsöntárból már régen kivethetők. Vidékre is pontos a kiszolgálás. A készletet állandóan szaporítom újdonságokkal, a melyeket 5—20 példányban szerzek be.

A bérlet bármely napon kezdődhetik.

Havi bérletnek cserélni naponta is lehet.

247 oldalas zenekölcsöntári jegyzék.

Egyetlen próbahónap meg fog győzni bárkit zenekölcsöntárunk nagy előnyeiről.

Egyben ajánlom az idejny beállításával

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat,

melyben minden jelesebb magyar, német, francia és angol újdonság kapható.

Kölcsöndíj havi I korona 20 fillér, vagy kötetenként 8 fillér.

Vidékre is a legfigyelmesebb kiszolgálás.

Magyar, német, francia és angol teljes jegyzékeket kívánatra bérmentve küldök.

Könyv- és papirkereskedésben 20 féle aradi új, gyönyörű képes lev. lap érkezett, köztük az új kath. templom 4 felvételben.

Magyar, német, francia, angol és olasz művek igen jutányosan kaphatók mint alkalmi vételek.

Minden könyv- és zenemű újdonság raktáron.

Legújabb levelező-lapok óriási választéka. Nagyban és kicsinybeni eladás.

Kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papir-kereskedése, anti-quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára

Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Városl és megyei telefon: 385.

CSARNOK.

Másnap.

Írta: Sas Ede.

(Folytatás.)

III.

Radófalvy Géza állott előtte. A huszárhadnagy, aki egyszerre mintha valami súlyesztőből bukkant volna fel a leány mellett.

— Hát maga hogy jön ide? — kérdezte meglepetve, örömtől megdobbanó szívvel a leány. — Hiszen ma reggel azt írta a nagynénémnek, hogy nem jöhet el a multságunkra, mert rosszul érzi magát.

— Nem voltam beteg, — válaszolt a tiszt. — Egész nap be voltam zárkózva a szobába. Kezemben a revolver s azon töprengtem, megnyomjam-e a ravaszt?

A leány megriadva nézett rá. Most vette észre, hogy a férfi arcában nincs egy csöppnyi vér. Ugy áll előtte, mint valami csodás, arany-paszományos ruhába öltözött kísértet.

— De Géza! Hát mi baja az Istenért?

A táncteremben e pillanatban újra felhangzott a zene. Audran valami lágy, finom kerindgőjét játszották, ami úgy lengett a táncolók feje fölött, mint valami lehelet könnyű, illatos felhő, melyben aranyos Amorettek muzsikálnak. A tiszt leült a leány mellé a díván sarkába.

— Eletelem legválságosabb percében jöttem önhöz, Margit. Hogy ez órában el tudtam jönni magához, ez is bizonyítja, hogy mennyire szeretem és becsülöm. Erős, hősielkü, földöntúli lénynek tekintem, aki nem úgy fogja a helyzetemet megítélni, mint ahogy azt más, közönséges lények megítélnék. Mert közönséges gondolkodású teremtés csak azt mondhatná nekem: Barátom, menj és durantsd magad föbe! De én más feleletet várok magától, Margit!

A leány szíve majd kiszakadt az izgatottságtól. Most már ő is olyan fehér kísértetté változott, mint az imádója.

— De hát ne kinózzon tovább! Mondja meg, mi történt?

— Akkor fog csak igazán gyötrelmet érezni, ha megmondom. Gyónok magának, Margit, itt, a bálterem zengő muzsikája mellett. De szomorubb gyónást nem hallok még a hideg, néma kolostor sem. Könnyelmű voltam és szerencsétlen. Az éjjel ismét nagy veszteséggel játszottam a tiszt kaszinóban. Hajnaltájt kényszeríteni akartam a sorsot, mely egész éjszaka oly kegyetlen volt hozzám. A sors nem irgalmazott és én nagy összeg adósággal keltem föl attól a megátkozott asztaltól. S ma délig, a kitűzött határidőig nem tudtam rendezni a rettenetes tartozást. Nekem a becsület törvényei szerint már halva kellene feküdnöm a szobában, ha követtem azt a gyöngéd intést, amit ilyenkor a bajtársak adnak...

Margit kábultan, halálra váltan hanyatlott hátra. A pálmákak úgy hajlottak föléje, mint-ha ravatalát legyezgetnék.

— Ugyebár, nincs a bűnömnek mentsége? Hiába mondom, hogy részes abban a családban, melyből származom, a társaság, amiben életem? Annak a szerencsétlen osztálynak vagyok én a sarjádéka, amelynek fénye olyan, mint az égő házé: pusztul, miközben ragyog és tündöklök. Huszártiszt lettem, mert így kívánták ezt a családom hagyományai. De az apám hamarabb tönkre ment, mintsem maga is hitte volna s maga is halva roskadt a vagyona romjaira. S én huszártiszt voltam s nem volt egyéb jövedelmem, csak a fizetésem. Tudja-e Margit, hogy ez nagyobb nyomorúság, mint a napidíjasé? Mert a napidíjas ehettek kényerét és íhatik rá vizet, de nekem lakomáznom kellett, részt vennem a pezsgős murikban, különben nem néztek volna kamerádnak, nem néztek volna embernek! Ez az aranyos ruha is részes a nyomorúságomban, a bűnomban, ez az aranyos ruha, amely urí módra, hencegésre és — adóságcsinálásra kötelez.

A tiszt felugrott és fölkorbácsolt idegekkel járt föl és alá a megnémult leány előtt.

— Mit állottam én ki ma, annak csak az a jó Isten a tudója, akihez bizony egyszer sem jutott eszembe fohászzkodni vidám, könnyelmű, muzsikás életemben. Az a rimázkodó, kétségbeesett távirat, amit nagynénémnek küldöttem, hiábavaló volt. Talán nem is vette komolyan talán azt hitte, hogy a tékozló fiu ravaszt fogása ez, aki aztán jót kacag, ha sikerült az öregot megpumpolnia. Talán ha személyesen fölkeresem és letérdelek előtte, megadnyörül rajtam. De erre nem volt idő. Most már mindenre késő. A határidő letelt. Nekem már halva kellene lennem. S tudja mi tartott vissza eddig is a haláltól? S ki vezethet vissza az új, a tisztább életbe? Maga.

Odaállott a leány elé és rajongó szemmel nézett rá, mint az oltárképre a hívő.

— Mikor azon a szörnyű alkonyórán a pisztoly csöve már halántékomon volt, egyszerre felűnk előttem a maga hófehér alakja. Mintha egy sugárzó angyal szállott volna sötét szobámba, fekete kétségbeesésembe. S akkor azt gondoltam: Te szereted azt a leányt és ő is szeret téged. Meghallgatja a te gyónásodat és nem taszít el magától. Sőt talán kezét is nyújtja feléd, hogy légy arra az

aldott kis kézre érdemes ezután! Én nem tudtam meghalni, mert nem tudtam magától megválni! Mert szeretem magát az örütségig, az önkívületig. És én élni akarok, élni: Élni a boldogságért, a szerelen ért, magáért! Ezt kiáltja bennem a halál, az elmúlás ellen lázadva minden vércsepp; ezt követeli ifjuságom, a szerelmem. En el akarom magamtól dobni ezt az életet, amit eddig folytattam s ami a bűnös léhaságba vitt és kezdeni akarok egy újat, amely csupa munka, kötelesség és szerelem. Ez az élet egy eldugott, kicsi faluba visz bennünket, ahol el leszünk temetve a nagy világ számára, melynek minden fényéről le kell mondanunk. Mondja: gyávaság ez tőlem, hogy én oda vágyom, vagy hősiesség? Mondja: követ maga engem abba a világtól elvonult, új életbe? Nem hagysz meghalni, Margit? Szeretsz te engem, Margit?

A bálteremből lázas, forró légáramlat csapott a kis zugba. A pálmalevelek bólintgatva biztatták a leányt: mondj igent! S a leány szívet elfogta a láz, a mámor, a romantika s a tiszt keblére borulva, suttogta:

— Szeretlek, veled megyek.

A rendező harsány szava oda hallatszott:

— Tessék sorakozni a négyesre.

(Vége következik.)

NAPIREND.

Október 21. Szerda. Róm. kath. naptár: Orsolya. — Protestáns naptár: Orsolya. — Görög-keleti naptár (Október 8.): Pelágia. — A nap két 6 óra 13 perckor, nyugszik 4 óra 44 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-múzeum helyisége mellett II. lételem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, eső.

Október 21. A Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Nemzeti színház.

Bérlet 21. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1908. évi október hó 21-én:

A suhanc.

Operette 3 felvonásban. Bayard és Vanderburch vígjátéka után átdolgozta: Rosso Leo. Zenéjét szerző: Konti J.

SZEMÉLYEK:

Meunierné	Pajor Ágnes.	Emil, fia	Németh J.
Eliz, unokája	Karácsonyi.	Durand	Füredi J.
Józsi, unokája	Fóti Frida.	Rendőrtiszt	Juhász S.
Bizott, gyám	Polgár S.	Morin báróné	Szilassy J.
Morin	Békassy Gy.	Groom	Kley Mariska.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTÉR.*

Aradmegyei tanintézetek figyelmébe!!

Szavalókönyv iskolai ünnepélyekre.

Osszeírták:

Kovács Kázmér és Maurer Mihály, tanítók.

Tartalmaz dátum szerinti sorrendben, minden iskolai ünnepélyre, legjelesebb költőink verseiből egy pár szavalatot.

Függelékül Deák Ferenc születésének 100 évés évfordulójára „A haza bölcsője“ című költemény Deák Ferenc kitünően sokszorosított arcképével.

Ara kemény kötésben (120 oldal) 50 fillér.

Megjelent:

INGUSZ I. és FIA

Kiadásában Aradon,

Weitzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Mutatvány 50 fillér beküldésével bérmentve.

M. kir. Államvasutak

141545—903. A. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alólirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak vonalain, illetve műhelyeiben 1904. évben, esetleg 1905. és 1906. években szükséges kötéláru anyagok szállítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat és azok egy évi mennyiségét feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai és horvát-szlavonországi kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírt igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI., Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 48. ajtószám alatt) díjtalanul kapható.

Az előírt módon kiállított, ivenkint egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, az ivenkint 80 filléres magy. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt, lepecsételve legkésőbb 1903. évi november hó 5-ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján oda küldendők.

Az ajánlat borítéka e felirással látandó el: „Ajánlat 141545—903. számhoz.”

Bánatpénz gyanánt az ajánló cikkek egy évi értékének 5 százaléka legkésőbb folyó évi november hó 4-ének déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélkül, vagy később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1908. évi október hóban.

A m. kir. államv. igazgatósága.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magyar királyi államv. üztv. Szeged.

29316—1908. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1904. évben, esetleg a további két évben szükséges különféle anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szükségletet képező anyagok a következők: 1. Építési homok. 2. Rostálatlan bányá vagy folyam kavics. 3. Rostált bányá vagy folyam kavics. 4. Darabolt kavics. 5. Terméskő (nagyobb darabokban). 6. Terméskő (kisebb darabokban). 7. Téglaneműek. 8. Fagygyu. 9. Horgonyzott sodrott kerítési aczélpánt. 10. Ólomzár zsi negek.

Az ivenkint egy koronás okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi október hó 28 án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége anyagbeszerzési osztályához nyújtandók be vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5%-a legkésőbb 1908. évi október hó 27-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96 sz. általános és az egyes anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az üzletvezetőségnél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás és a szükséges ajánlati űrlapok az alólirott üzletvezetőségnél ingyen megszerzethetők vagy kívánságra postán megküldetnek.

Bánatpénz nélkül, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn túl beérkező vagy táviratilag tett ajánlatok, ugyszintén olyanok is, melyek az előírt feltételeknek, nem felelnek meg, végül pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1908. szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. üztv. Aradon.

26442—1908. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet az algyői Tiszahidhoz tartozó, a hullámtérbe nyuló töltéseknek terméskőburkolattal való biztosítására és azzal kapcsolatos munkákra.

A költségsszámítás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az általános és részletes feltétlfüzetek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetősége pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt 2 korona lefizetése mellett átvethetők és a vonatkozó tervek megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi október hó 23-án déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat az algyői Tiszahidhoz tartozó feltöltéseknek terméskőburkolattal való biztosítási munkáira.”

Megjegyeztetik, hogy a terméskőanyagot a vasut intézet bocsájta rendelkezésre az építés helyén.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi október hó 22-én déli 12 óráig 700, azaz Hétszáz korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevény nyel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje e pályázati határidőtől számított 2 hétben állapittatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Kelt Aradon, 1908. szeptember hó 20-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Méltányos árak mellett
S Z É P

Báli meghívók.

Tánczrendek!

Levélpapírok!

Borítékok!

Névjegyek!

Számlák!

Gyászjelentések!

és minden egyéb
NYOMTATVÁNYOK

készítetnek
a legnagyobb
választékban

az
Aradi nyomda részvénytársaságnál.

Magy. kir. államv. üztv. Debreczen.

23853—1908. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Nagy-Károly állomásán 1904. évi április hó 1-én a vasuti vendéglő bérlete lejár, az azon időponttól számított öt évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Nagy-Károly állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” felirattal ellátott, nemkülönb a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1903. évi november hó 1-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térti vevény nyel nyújtandók be.

Ugyanazon időpontig bánatpénz pedig Egyszáz korona készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta

útján, jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglők bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályában (Tisza-palota II. emelet, 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12. és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A magyar kir. államvasutak fentartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül, tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára, szabadon választhassanak.

A vendéglő helyiségek közül az I—II. oszt. étkezem fűtése és világításáról a vendéglős saját költségén köteles gondoskodni, míg a III. oszt. váró és étterem világítási és fűtési költségeit fele részben a vasutintézet, fele részben pedig a vendéglős viseli.

Kelt Debreczen, 1908. évi október hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.

144567/903. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évben, esetleg az 1905. és 1906. évben évenkint szükséges mintegy

1000 métermázsa pépliszt (dextrin).

1000 métermázsa rézgálicz szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi november hó 11-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1908. évi november hó 10-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási feltételek, valamint az ajánlati felhívásban felsorolt különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknel és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás, az ajánlati mintával együtt, az ajánlatot tenni szándékozókknak, a fentnevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1903. évi október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Feltűnő ujdonság!
DELICE || Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
 egyszer veszi és többé mást nem szívhát.
 legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

1434

Nagy szakkerü javító-műhely.
 Kerékpár- és varrógép raktár.

Kalmár

József

villanyműszerész

villanyos-csengő és telefon építési vállalata
 felszerel

lakásokba villamos-csengőket, tele
 fonokat kisebb vagy nagyobb tá
 volságra.

Betörés ellen

biztonsági csengőket.

Irodai vagy takarékpénztári helyi-
 ségekben.

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

Telefon 242. sz. 2071

Férfiak
 ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapnak mindazok, a kik érte irnak. Ez a legamulirámeltőbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalokor kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett lőriferében szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a haziorvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalokor kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Stae Medical Istitutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokra akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 1437

 Ezen üzlet szolid és olcsó kiszolgálása révén
 általánosan ösmert!
 Nem csoda,
 hogy csodálkoznak a felett, hogyan vagyok képes valódi
 fémjelzett tiszta arany ékszer és finom pontos já-
 ratu órákat oly rendkívül olcsón árusítani. Mint például:
 Egy szépen diszített rem. nickel anker óra 2 frt. 30 kr
 Egy nagyon finom vasuti nickel óra 3 forintért.
 Egy erős finom aczél rem. óra 3 frt. — kr.
 Egy háromfedeles tuia rem óra 5 frt. 50 kr.
 Arany és ezüst női órák rendkívül olcsón.
 Arany gyűrűk, pl. 5 soros tiszta arany 15 kóvel 4 frt. 60 kr.
 A ény láncokat csak az arany értékért és csekély fagon díj.
 Ebresztő órák 1 frt 70, 1 frt 90 krjával.
 Órákért és órajavításokért, a melyeket saját marom javítok, 3.
 évi jótállást vállalok.
 Zálogzédula és törött vagy használt aranyért a legmagasabb árt fizetem
 Tisztelettel:
Zinner Vilmos,
 műorás és ékszerész Arad, Forray-utca 2/b.
 318 Vidéki megrendelések lelküismerettel lesznek eszközölve.

Minden ősz haj
 eredeti színét és ifjúkori szépségét visszanyeri a **Hajós-féle**
HAJREGENERATOR
 használata által;
 nem festi a bőrt és a fehéreneműt nem piszkítja.
 Egy üvegnek az ára 1 kor. 20 fill.
 Szép, tartós feketére azonnal fest
 minden haját a
Hajós-féle Hajfestő,
 a szín le nem mosható. Ára 2 korona.
 Gummi különlegesség (óvszer),
 valódi amerikai speciálitás. 126
 Egy eredeti légmentesen elzárt dobozban 6 darabbal
 2 korona.
 Fenti készítmények kaphatók egyedül
Hajós Árpád
 gyógyszer-tárában az Isteni Gondviseléshez
 Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Őszi és Téli
 divat-kelmék

beszerzésénél minden hölgy sa-
 ját érdeke, hogy áruházam
 rendkívüli nagy választéku

Divatkelme

ujdonságait

megtekintse, melyeknek
 árai

versenyen kívül

állók.

Rendkívül
 előnyös vételek.

120 cm. széles Cybelia kelmék,
 120 cm. „ Sima női posztók,
 120 cm. „ Csomós szövésű
 kelmék,
 140 cm. széles Costüm kelmék,
 fekete és színes.

Mosó - bársony

remek mintákban.

Francia flanel
 és jó mosó

barchetok.

Singer

Sándor

divatáruháza

ARAD,

Andrassy-tér 20.

Fischer Ellz-ház. 1807

Vidékre a teljes minta-
 gyűjtemény kívánatra posta-
 fordultával megküldetik.

APRÓ HIRDETESEK.**Egy 3. sz. Wertheim-szekrény**

megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 2232

Egy szorgalmas

fiatal leány, üzletbe mint elárusító ajánlkozik. — Czim a kiadóban. 2238

Nevelőnőül

ajánlkozik jó családból való úri leány, kisebb gyermekek mellet. Beszél magyarul, németül s kezdőknek franciában és zongorában is oktatást adhat. Czim a kiadóban. 2241

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a f. évi őszi országos vásár október hó 30-án kezdődik s öt napon át azaz 1908. évi november hó 3-ig bezárólag tart.

Aradon, 1908. évi október hó 15 én.

A városi tanács.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

41166—1908. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérművek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

állomáson	1. évi október hó
Szeged	23-án d. u. 2 óra
Arad	26-án d. u. 2 óra
Debreczen	30-án d. e. 9 óra

Budapest, 1908. évi október hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Harom szobás uiczi lakás

november 1-től kiadó Mibálik Józsefnél, Csernovits Péter-utca 25. szám. 2238

Arad legrégibb kerékpár és varrógép javító műhelye és raktára, Szabadság tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 96.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhímezésre, továbbá

zajtalan járású Singer varrógépek 32 frtért öt évi jótállás mellett.

Villanycsengő

és 1891

telefon-berendezést

szakszerűen és jótállás mellett vállalok. — Nagy raktár kerékpár és varrógép alkatrészekben.

Ügynök,

ki az aradi iparosok között jó ismerettséggel bír, szép mellékkeresetre tehet szert. Czim a kiadóhivatalban.

A Városi**SÖRCSARNOK**

(színház-épület)

f. év november 1-től

előnyös feltételek mellett

kiadó.

Bővebbet 2203

Salacz-utca 5. sz.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül. 2026
Küldje be czímét E. 936. jelige alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstr.

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 2121

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Arad legnagyobb

óra és ékszerraktára.

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLUM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételtek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstművek készpénzért a legmagasabb áron megvételnek vagy más új tárgyra átcsereztetnek. 1897

— Kéretik kísérletet tenni. —

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, kőszvény, szívelzsírosodás, vérszegénység, szívbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz tisztartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvízgyógyimód, villámfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamosítások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1505

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

PAGLIANO-SYRUP

Óvakodjunk utánzatoktól.

Csakis világoskék gyári jellel ellátott üveget kérjünk, amelyen PAGLIANO GIROLAMO tanár aláírása látható.

vértisztító- és edző-szer

1838 jk év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár

FLORENZ — Via Pandolfini — (Olaszország.)

798

Minden nagyobb gyógyszerertárban kapható.

Van szerencsénk a t. vevőközönséget értesíteni, hogy üzletünkben szenvedett **tűzkárunk** liquidatioja befejezést nyervén, **sérült és sértetlen árukból** álló raktárunkat és pedig különösen:

czérna-vászon, asztalneműek, ruhakelmék és selymekből

álló dus választékunkat **igen olcsó** áron t. vevőink rendelkezésére bocsátjuk.

Tisztelettel

1405

ROSENBLÜH H. és TÁRSA.

HÁZBAKÜLDÉS.

Czipőválasztékot szivesen küldök házba (a város bármely részébe), kora reggeltől késő estig.

A rendelés közvetítésére ajánlom a telefont **(324)**; ha az izenet költséggel van egybekötve (bérszolga, lóvasut, stb), akkor hajlandó vagyok ezen kiadásokat a vevőnek megtéríteni.

Legujabb czipőárjegyzékem most hagyta el a nyomdát; kérem az érdeklődők becses czimeit, hogy azt postán megküldhessem.

Czipőraktáram most rendkívül nagy, s meg vagyok győződve, hogy **ilyen** választékkal sok új vevőt fogok szerezni. A finom uri közönség áruházamnál jobb bevásárlási forrást nem találhat.

Kiváló nagyrabecsüléssel:

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér.